

KEVSER SURESİ

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

Ehl-i Beyt Serisi: 2

HAZRETİ FATİMA

(Ona Selam Olsun)

Telif Komisyonu

(Hak Yolunda Müessesesi)

Çeviri:

Cafer Bayar

KEV SER

Kevser Yayınları: 112

Kitabın Orijinal Adı: Pîşvayan-i Masûm / Zindegînamey-i Çehardeh Masûm

Yazarı: Telif Komisyonu (Muessese-i Der Rah-ı Hak)

Çeviri: Cafer Bayar

Emeği Geçenler: Rıdvan Murat Altun - Musa Güneş
İbrahim Aras

Dizgi ve Mizanpaj: Kevser

Kapak: Hasan Başbuğ

Baskı: Yılmaz Matbaacılık (Sertifika: 27185)

Litros Yolu 2. Matb. Sitesi 3 NB 2

Zeytinburnu-Topkapı / İst. Tel: 0212 493 00 85

Basım Tarihi: 1. Baskı: Haziran 2007 / 2. Baskı: Haziran 2013

ISBN: 978-975-6640-96-8

Not: Çeviride kitabın 1381 hicrî Şemsî tarihli 1. baskısı esas alınmıştır

Kevser Yayınları

Sofular Mah. Simitçi Şakir Sok. No: 14 / 1

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 – 534 35 28 / 555 16 66

Faks: 0212 – 631 36 01 / 555 22 12

www.kevseryayincilik.com

İÇİNDEKİLER

Kısa Biyografisi.....	7
Vahiy Ve Nübüvvet Evinin kızı	9
Hz. Fatıma'nın Annesi	12
Medine'ye Hicret.....	15
Hz. Fatıma'nın Semavî Kişiliği	19
Allah Resulü'nün Fatıma'ya Olan Sevgisi	25
Semavî Evlilik.....	29
Hz. Fatıma'nın Ahlâk, Davranış ve Yaşamına Kısa Bir Bakış.....	33
Züht	33
Ali İle Ev İşi Taksimi	33
Allah Resulü Fatıma'ya Yardım Ediyor	34
Eşinden Bir Şey İstemeyen Hanım	34
Müşterek Hayatta Anlayış.....	35
En Doğru Sözlü Hanım.....	35
İbadet.....	35
Başkalarına Dua Etmesi.....	36
Örtünme	36
Mahrem Olmayan Erkeklerden Sakınma.....	36
Ev İşlerinin Hizmetçi İle Taksim Edilmesi.....	37
Süs Eşyalarının Bağışlanması.....	38
Düğün Gömleği	40

Züht ve Allah Korkusu	40
Açlık ve Gökten İnen Yemek.....	42
Muhtaçlara Yardım ve Bereketli Kolye.....	45
Nurlu Örtü.....	50
Cennetten Gelen Giysi	51
Meleklerin Fatıma'ya Yardımı.....	51
Ehlibeyt'in Özverisi ve İnsan Suresi'nin İnişi	52
Fatıma ve Tathir Ayeti	53
Mübahale'de Allah Resulü'nün Yanındakiler	54
Babasının Açlığına Ağlaması	56
Allah Resulü'nün Fatıma'ya Saygısı	56
Hız. Fatıma'nın Hutbesinden Kesitler	57
1- Allah'a Hamdüsenâ.....	58
2- Tevhit ve Allah'ın Sıfatı	58
3- Bazı Hükümlerin Felsefesi	59
Hız. Fatıma'nın Şahadeti.....	61

KISA BİYOGRAFİSİ

Adı: Fatıma.

Künyesi: Ümmü'l-Hasan, Ümmü'l-Hüseyin, Ümmü'l-Muhsin, Ümmü'l-Eimme ve Ümmü Ebiha.⁽¹⁾

En Meşhur Lakaplarından Bazıları: Zehra, Betül, Sıddikatü'l-Kübra, Mübareke, Azrâ, Tahire ve Seyyidetü'n-Nisâ.⁽²⁾

Babası: Yüce Peygamber Hz. Muhammed b. Abdullah (s.a.a).

Annesi: Haticetü'l-Kübra; Allah Resulü'nün (s.a.a) ilk zevcesi ve iman eden ilk kadın.

Doğum Yeri ve Zamanı: Mekke, bisetin beşinci yılı.⁽³⁾

Ömrü: En meşhur rivayete göre on sekiz yıl.

Şahadeti: Hicret'in on birinci yılında, Allah Resulü'nün (s.a.a) vefatından iki buçuk veya üç ay sonra Medine'de.⁽⁴⁾

1- Keşfu'l-Gumme, c. 2, s. 18 (1381 h.k. İslâmiyye matbaası basımı); *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 3, s. 132 (Necef basımı); *Biharu'l-Envar*, c. 43, s. 16 (yeni baskı); *Beytü'l-Ahzan*, Muhaddis Kummî, s. 12 (Kum, Seyyidü's-Şüheda matbaası basımı)

2- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c.3, s. 133; *Biharu'l-Envar*, c. 43, s. 16; *Beytü'l-Ahzan*, Muhaddis Kummî, s. 10-12 (Kum, Seyyidü's-Şüheda matbaası basımı)

3- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 3, s. 132; *Usul-u Kâfi*, c.1, s. 458 (İslâmiyye basımı)

4- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 3, s. 132; *Usul-u Kâfi*, c.1, s. 458 (İslâmiyye basımı)

Defnedilişi: Hz. Fatıma'nın (ona selâm olsun) kendi vasiyeti üzere, Müminlerin Emîri Ali (a.s) tarafından gece vakti ve gizlice defnedildi.⁽¹⁾ Bugüne kadar pak kabrinin yeri dakik olarak bilinmemektedir.

Çocukları: İmam Hasanü'l-Mücteba (a.s), İmam Hüseyin Seyyidü's-Şüheda (a.s), Zeyneb-i Kübra, Ümmü Külsüm ve -Hz. Fatıma'nın (ona selâm olsun) evine yapılan baskın olayında düşürdüğü- Muhsin.⁽²⁾

1- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 3, s. 132; Usul-u Kâfi, c. 1, s. 458 (İslâmiyye basımı)

2- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 3, s. 10

VAHİY VE NÜBÜVET EVİNİN KIZI

Cemaziyelâhır ayının yirmisinde, cuma günü, Hz. Muhammed'in (s.a.a) peygamberlikle görevlendirilişinin beşinci yılında,⁽¹⁾ Hicaz seması altında, Mekke dağlarının eteğinde, Kâbe'nin hemen yanı başında, vahiy evinde, Allah Resulü'nün (s.a.a) Kur'ân tilavetiyle nur yağdırdığı evde, meleklerin çok iyi tanıdığı ve inip kalktığı evde, Hz. Peygamber'in (s.a.a) kıldığı namazın ve okuduğu Kur'ân'ın yankılandığı ortamda, yeryüzünün gökyüzüyle birleştiği atmosferde, öksüzlerin ümit ufku olan evde, yoksulların medet umduğu evde, esirlerin sığındığı evde, Hz. Muhammed (s.a.a) ve Hatice'nin evinde, bir kız çocuğu dünyaya gözlerini açtı.

Peygamber efendimizin (s.a.a) kızı, nübüvvet bağının ürünü, Allah'ın yeryüzündeki halifesinin siper arkadaşı ve eşi, dünya kadınlarının efendisi Fatıma (s.a) gelmişti dünyaya.

Hz. Fatıma'nın (s.a) doğumuyla birlikte, Allah Resulü'nün (s.a.a) evidahabirsevgi ve şefkatle dolmuştu. Peygamberimizin (s.a.a) Mekke'deki acı ve sıkıntılı döneminde Fatıma'nın (s.a) varlığı, peygamberliğin zor günlerinin acısını dindirip acılı baba ve annenin yorgun yüzünü sabah akşam okşayan huzur verici bir nesim gibiydi âdeta.

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.4; Menakıb, İbn Şehraşub, c.3, s.132; Muntehe'l-Âmal, s.156 (Tahran, Hüseyinî Matbaası basımı); Beytü'l-Ahzan, s.4

Âlemlerin efendisi Hz. Muhammed Mustafa (s.a.a), dünyaya gelen bu değerli kızının varlığıyla huzur buluyor, acılarını dindiriyor ve Hz. Fatıma (s.a) hakkında şöyle buyuruyordu:

Benim ruhumdur; onu kokladıkça cennetin kokusunu alıyorum.⁽¹⁾

Allah Resulü'nün (s.a.a), Fatıma (s.a) hakkındaki buyruğuna hayret etmemek gerekir.

Çünkü Fatıma (s.a), yüce Allah'ın Kur'ân-ı Kerim'de övgüyle andığı yüce insanlardan⁽²⁾ biridir:

Ancak ve ancak Allah, siz Ehlibeyt'ten her çeşit pislği, suçu gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hale getirmek diler.⁽³⁾

Fatıma (s.a), Hz. Peygamber'in (s.a.a) varlık usaresidir. Hz. Fatıma'nın (s.a) bütün yaşantısı, semavî övgüye muhatap kılınmıştır ve Fatıma (s.a), Allah katındaki seçkinliğiyle kadının yüceliğini kanıtlayan örnek İslâm kadınıdır. Hz. Fatıma'nın (s.a) varlığı, semavî yüce insanların ulaştığı gibi kadının da maneviyat doruğuna ulaşabileceğini kanıtlayan en yüce kanıttır.

Hz. Fatıma'nın (s.a) babası, evrenin sahibi yüce Allah tarafından: **"Sen, pek yüce ahlâk üzeresin."**⁽⁴⁾ ve **"(O) kendi dileğiyle söz de söylemedi. Sözü, ancak vahyedilen şeyden ibarettir."**⁽⁵⁾ şeklinde övülen ve başkaca bir vasfa ihtiyaç duymayan bir babadır.

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.24; Biharu'l-Envar, c.43, s.4-6 ve 54; Uyunu Ahbari'r-Rıza, c.1, s.116 (Tahran, Cihan Yayınları)

2- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.162, 172, 212 (Necf basımı)

3- Ahzâb Suresi, 33

4- Kalem Suresi, 4

5- Necm Suresi, 3-4

Hız. Fatıma (s.a), nur dolu hayatının tümünü vahiy ışığında ve ilâhî eğitici bir babanın kılavuzluğuyla geçirdi. Takriben iki yaşındaydı ki, Kureyş kâfirlerinin uyguladığı ekonomik ambargo altında kaldı; babası, annesi ve diğer Müslümanlarla birlikte "Ebu Talib Deresi"nde⁽¹⁾ en dayanılmaz açlık ve sıkıntı hâllerine katlandı.

Hız. Fatıma (s.a), bisetin onuncu yılında ve Ebu Talib Deresi'nden kurtulduktan kısa bir süre sonra⁽²⁾ -on yıllık mücadelenin zorluklarına katlanan ve ekonomik ambargonun baskısıyla daha bir çöken- aziz annesini kaybetti.

Hız. Fatıma'nın (s.a) annesini kaybetmesi çok acı ve büyük bir musibetti; ama bu, babasına daha bir sığınmasına ve onun eğitimine sıkıca sarılmasına neden olmuştu. Sekiz yaşında ve Allah Resulü'nün (s.a.a) hicretinden çok kısa bir süre sonra Peygamber (s.a.a) ailesine mensup diğer kadınların yanında ve Ali (a.s) ile birlikte Mekke'den ayrıldı ve Medine'ye gelerek yeniden babasının yanında yer aldı.⁽³⁾ Hız. Fatıma (s.a), şimdi daha farklı zorluklarla iç içe olan Allah Resulü'nün (s.a.a) Medine döneminde de babasının yanındaydı.

Uhud Savaşı sonrasında Müslümanlar, geri çekilerek dağa sığınmak zorunda kalmışlardı. Hız. Fatıma (s.a), bu haberi alır almaz Medine'den çıkarak Allah Resulü'nün (s.a.a) yanına gelmiş ve Müminlerin Emîri Ali (a.s) ile birlikte babasının yalarınısarmıştı...⁽⁴⁾

1- Muntehe'l-Âmal, s.63-64. Ekonomik ambargonun uygulandığı dönemde Allah Resulü'nün (s.a.a) akrabaları ve Müslümanlarla birlikte ikamet ettiği Mekke yakınındaki derenin adıdır.

2- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.79-80

3- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c. 2, s. 84-85

4- *Menakıb*, İbn Şehraşub, c. 2, s. 65; Muntehe'l-Âmal, s. 78-79 (Tahran, Hüseyinî Matbuatı basımı)

Hz. Fatıma (s.a) İslâm ve Kur'ân ile büyümüşü; vahiy ve nübüvvet havasını soluyor ve bununla da iftihar ediyordu. Evlilik ve anneliği bile Hz. Fatıma'nın (s.a) hayatını, Allah Resulü'nün (s.a.a) hayatından ayırmamıştı ve evleri yan yanaydı.

Allah Resulü (s.a.a), en çok Fatıma'nın (s.a) evine giderdi; her sabah camiye gitmeden önce Fatıma'yı (s.a) görmeye giderdi.⁽¹⁾

Resulullah'ın (s.a.a) hizmetinde olan şahıs şöyle rivayet etmektedir:

Allah Resulü (s.a.a) bir yolculuğa çıkmak istediği zaman en son görüştüğü Fatıma olurdu ve döndüğünde de herkesten önce Fatıma'yı görmeye giderdi.⁽²⁾

Allah Resulü'nün (s.a.a) mübarek ömrünün son saatlerinde de Fatıma (s.a), babasının yanı başında ağlıyordu ve babası da onun, herkesten önce kendi yanına geleceğini söyleyerek teselliveriyordu.⁽³⁾

Hz. Fatıma'nın Annesi

Hz. Fatıma (s.a) çocukluk döneminin beş yılını, Hatice (s.a) gibi değerli ve fedakâr bir annenin yanında ve gözetiminde geçirdi.

Hz. Hatice, İslâm'a inanan ilk kadındı ve Allah Resulü (s.a.a), onun hakkında şöyle buyurmuştu:

Hatice, bu ümmetin en iyi kadınlarındanıdır.⁽⁴⁾

1- Keşfu'l-Gumme, c. 2, s. 13

2- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.6

3- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.14-15

4- *Tezkiretü'l-Havas*, Sibî b. Cevzî, s.302 (Hicrî 1383 Neced basımı); Keşfu'l-Gumme, c.2, s.71

Allah Resulü (s.a.a), Hz. Hatice'yi öyle seviyor ve saygı duyuyordu ki, Hatice hayatta olduğu sürece başka bir evlilik yapmadı ve ölümünden sonra da hep iyilikle onu andı. Hatta Hatice'ye olan sevgi ve saygısından dolayı Hatice'nin arkadaşlarına da saygı gösteriyor ve kendisine takdim edilmek istenen bir hediye: *"Falanca kadının evine götürün; çünkü o, Hatice'nin arkadaşısıdır."*⁽¹⁾ buyuruyordu.

Aişe şöyle rivayet eder:

Peygamber, Hatice'yi hep iyilikle anardı. Bir gün ben buna karşı çıktım ve dedim ki: "Ey Allah'ın Resulü! Hatice yaşlı bir kadından öte değildi; oysaki Allah, ondan daha iyisini sana vermiştir." Benim bu sözüm üzerine Peygamber öfkelenerek şöyle buyurdu:

Andolsun Allah'a ki, yüce Allah, ondan daha iyisini bana vermiş değildir. Başkaları küfürde iken Hatice bana iman etti, başkaları beni yalanlarken o doğruladı, başkaları beni mahrum tutarken o, bütün servetini benim yetkime sundu ve yüce Allah, benim neslimi onda kıldı.⁽²⁾

Allah Resulü (s.a.a) bu buyruğunda, İslâm tarihinde büyük bir yankı uyandıran ve İslâm dininin yayılmasında etkin olan Hz. Hatice'nin (s.a) fedakârlığına vurgu yapmaktadır. Bazı din bilginleri, bu hususta şöyle demişlerdir:

İslâm ve Hz. Peygamber'in (s.a.a) nübüvveti, Ali'nin (a.s) cihadı ve Hatice'nin infakıyla ilerledi.

Yüce Allah, Peygamber'ini (s.a.a), bu iki yüce insan ile teyit etti. Ali'nin (a.s) cihadı ve Hatice'nin infakı, İslâm'ın ilerleme-

---

1- Sefinetü'l Bihar, c.1, s.380

2- Tezkiretü'l-Havas, Sibet b. Cevzî, s.303; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.78-79 (biraz farklı olarak); Kâmil, Behaî, c.2, s.73

sini ve başarısını sağlayan iki büyük etken olmuştur. Bütün Müslümanlar, iman nimetini, Allah ve Resulü'nden (s.a.a) sonra bu iki yüce insana borcludurlar.

Böyle bir annenin yadigarı ve Allah Resulü (s.a.a) gibi bir babanın evladı olan Fatıma (s.a), bisetin onuncu yılında⁽¹⁾ aziz, şefkatli ve fedakar annesini kaybettikten sonra aile ocağında, annesinin yerini doldurmaya gayret ediyordu.

1- Biharul-Envar, c.16, s.8-13

MEDİNE'YE HİCRET

Allah Resulü (s.a.a), Hz. Hatice'yi kaybettiği yıl, fedakâr amcası ve büyük desteği Ebu Talib'i de kaybetmişti.⁽¹⁾ Ebu Talib, Allah Resulü'nün (s.a.a) en samimî dostlarından.

Ebu Talib, Kureyş kabilesinin reisi ve Mekke'nin de büyüğü olması hasebiyle, Mekkeliler ve Kureyş kabilesi üzerinde etkin ve saygın bir konumdaydı. Bundan dolayı Ebu Talib'in varlığı, yüce Peygamber (s.a.a) ve Müslümanlar için önemli bir destekti. Çünkü Ebu Talib yaşadığı sürece Allah Resulü (s.a.a) güvencedeydi ve Kureyş kâfirleri ona dokunamıyordu.⁽²⁾

Ebu Talib, hayatı boyunca Allah Resulü'nü (s.a.a) korumuş, bu bağlamda elinden geleni esirgememiş, hatta Kureyş'ten gelebilecek tehditleri defetmek ve de tuzaklarını bozmak için imanını da, Müslüman oluşunu da saklamak ve takiyye ile yaşamak zorunda kalmıştı.⁽³⁾

Ebu Talib, sırf Peygamber'le (s.a.a) olan akrabalığından dolayı onu koruyor gibi davranıyordu. Ebu Talib bu tedbir ve yön-

---

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.77; Muntehe'l-Âmal, s.65; Yakubî Tarihi, c.2, s.35 (Beyrut Basımı). Bazı rivayetlere göre Ebu Talib, Hz. Hatice'den bir ay önce vefat etmiştir. (*el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.79)

2- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.79; Muntehe'l-Âmal, s.63-65

3- *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.419-492 (Beyrut Basımı); Muntehe'l-Âmal, s.136; *el-Fusulu'l-Muhtare*, Şeyh Müfid, s.228-232

tem sayesinde, hem Kureyş kâfirlerinin, onu kendilerinden bilmesini sağlayabilmiş, hem de onlardan kaynaklanabilecek tehlikeler karşısında Allah Resulü'nü (s.a.a) koruyabilmişti.

Ebu Talib'in fedakârlıkta bulunarak imanını gizlemiş ve takiiye ile yaşamış olması, İslâmî fırkalara mensup bazı yüzeysel düşüncelilerin, Ebu Talib'in İslâm ve imanında şüpheye düşmelerine ve hatta daha da ileriye giderek, bütün hayatı iman ve özveriyle geçen Ebu Talib gibi yüce bir insana, şirk ve küfür türünden yakıştırmalarda bulunmalarına neden olmuştur.⁽¹⁾

Ebu Talib'in vefatıyla birlikte, Kureyş'in Allah Resulü (s.a.a) üzerindeki baskı, eziyet ve işkencesi öylesine şiddet kazanmıştı ki, alçakça bir plân kurarak Resulullah'ı terör etmeyi kararlaştırdılar. Bu şeytanca plân uyarınca, farklı kabilelere mensup savaşçıları, eş zamanlı olarak Allah Resulü'nün (s.a.a) evine saldırmak ve onu öldürmekle görevlendirdiler.

Böylece Allah Resulü'nün (s.a.a) öldürülmesi, birçok kabilenin üzerinde kalacaktı. Bu durumda ne Benî Haşim kabilesi, ne de Peygamber'in akrabaları intikam almaya girişemeyecek ve mecburen kan parası almaya razı olacaklardı...⁽²⁾

Yüce Allah bu komplo karşısında, Peygamber'ine (s.a.a) hicret emrini verdi.⁽³⁾ Bundan bir süre önce ise Medine halkının ileri gelenleri, Allah Resulü (s.a.a) ile görüştükten sonra

---

1- Ebu Talib hakkındaki bu yakıştırmaların, özellikle Muaviye ve diğer Ümeyye Oğulları'nın hükümet dönemlerinde üretildiğini ve yayıldığını gözden uzak tutmamak gerekir. Aslına bakılırsa Muaviye, Müminlerin Emiri Ali'ye (a.s) olan düşmanlığından dolayı bu yalan ve iftira kampanyasını başlatmıştı.

2- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.79–80; *Menakıb*, Şehraşub, c.1, s.158; *el-Fusu-lu'l-Mühimme*, İbn Sabbağ Malikî, s.46 (Necef baskısı)

3- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.80

İslâm'ı kabullenmiş ve Peygamber'in (s.a.a) Medine'ye gelmesi durumunda can, mal ve güçleriyle Peygamber'i (s.a.a) ve İslâm'ı savunacaklarına dair biat etmişlerdi. Böylece Allah Resulü (s.a.a), Kureyş kâfirlerinin şeytanî plânlarını uygulamaya koyacakları gece Mekke'den ayrıldı ve Ali (a.s) de Hz. Peygamber'in (s.a.a) yatağında yattı. Kureyş kâfirleri, gecenin bir vaktinde Peygamber'in (s.a.a) evine saldırmış ve Ali (a.s) ile karşılaşmışlardır...(1)

Allah Resulü (s.a.a), Mekke'den hicret ettikten on iki gün sonra Medine yakınındaki Kuba'ya vardı ve orada Ali'nin (a.s) gelmesini bekledi.(2) Hz. Ali (a.s) de kısa bir süre Mekke'de bekledikten ve Allah Resulü'nün (s.a.a) kendisine verdiği görevleri yerine getirdikten sonra Peygamber (s.a.a) ailesini de alıp Medine'ye yöneldi.(3)

Ali (a.s) ve beraberindekiler, yolda Mekke müşriklerinden bazılarıyla karşılaştı ve onlar, bu yolculuğa engel olmaya çalıştılar. Bunun üzerine Ali (a.s), kılıcıyla bunlardan birini öldürdü ve diğerlerini de kaçmak zorunda bıraktı.

Ali (a.s), maiyetindekilerle birlikte birkaç gün sonra Hz. Peygamber'in (s.a.a) huzuruna vardı ve beraberce Medine'ye hareket ettiler.(4)

1- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.82-83; *Menakıb*, Şehraşub, c.1, s.156-158; *Fusulu'l-Mühimme*, İbn Sabbağ Malikî, s.45-47 (Necef baskısı)

2- *Ravzatu'l-Kafi*, s.339 (Tahran, İslâmiyye basımı)

3- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.84; *Fusulu'l-Mühimme*, İbn Sabbağ Malikî, s.52 (Necef baskısı)

4- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.84-85; *Menakıb*, Şehraşub, c.1, s.159

HZ. FATİMA'NIN SEMAVÎ KİŞİLİĞİ

Masumlar zümresinden olan,⁽¹⁾ kendisinin ve ailesinin muhabbet ve velayeti dinî farizalardan biri sayılan,⁽²⁾ öfke ve hoşnutsuzluğu Allah'ın öfkesi ve hoşnutsuzluğu olan⁽³⁾ Fatıma (s.a) gibi semavî bir insanın manevî kişiliğinin farklı boyutları, bizim gibi sınırlı ve hâkî insanların söylemine sığar mı? Düşünce ufkumuzun çok ötesinde ve de vasfımızdan çok daha yüce olan bir insanı tanıtmak ve tanımlamak asla mümkün değildir.

Bu nedenle İslâm'ın örnek kadını Fatıma'yı (s.a), Masum İmamlardan ve önderlerden rivayet edilen hadisler ışığında tanıtmaya çalışacağız. Hz. Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki:

Allah'ın emriyle bir melek indi ve beni şöyle müjdeledi: "... Hasan ve Hüseyin cennet gençlerinin efendileridir; Fatıma dacennetkadınlarınınhanımefendisidir."⁽⁴⁾

Hz. Peygamber (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

1- *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.393

2- *el-Emali*, Şeyh Müfid, s.37-38 (Basiretî matbaası ofset basımı); Kâmil-i Behaî, İmaduddin Taberî, 1. bölüm, s.51-53 (Mustafavî matbaası)

3- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.14-24; Biharu'l-Envar, c.43, s.19-26; *el-Emali*, Şeyh Müfid, s.56; *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.314; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.41; Uyunu Ahbari'r-Rıza, c.2, s.25-26; Müsnedu'l-İmami'r-Rıza (a.s), c.1, s.143

4- *el-Emali*, Şeyh Müfid, s.13; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.83

Dünya kadınlarının en üstünü olan dört kadın vardır: İmran kızı Meryem, Hüveylid kızı Hatice, Muhammed (s.a.a) kızı Fatıma, Mezahim kızı Asiye (Firavun'un eşi).⁽¹⁾

Peygamber efendimiz (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Cennet, kadınlar arasında dört kadını görmek için can atar: İmran kızı Meryem, Firavun'un eşi Asiye, Hüveylid kızı Hatice (Peygamber'in (s.a.a) dünya ve ahiret zevcesi), Muhammed (s.a.a) kızı Fatıma.⁽²⁾

Yine Hz. Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki:

Allah, Fatıma'nın öfkesiyle hiddetlenir ve rızasıyla hoşnut olur.⁽³⁾

İmam Musa b. Cafer (a.s) şöyle buyurmuştur:

Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki: Yüce Allah kadınlardan dördünü seçmiş ve üstün kılmıştır; Meryem, Asiye, Hatice ve Fatıma.⁽⁴⁾

İmam Rıza (a.s), Hz. Peygamber'in (s.a.a) şöyle buyurduğunu rivayet eder:

Hasan ve Hüseyin, ben ve babaları dışında dünya insanların en üstünüdürler; anneleri de dünya kadınlarının en üstünüdür.⁽⁵⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.36; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.104

2- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.23

3- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.24; Biharu'l-Envar, c.43, s.19, 26; *el-Emali*, Şeyh Müfid, s.56; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.41 (Necf basımı); *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.314; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.106–107; *Uyunu Ahbari'r-Rıza* (a.s), c.2, s.26, 46–47

4- Biharu'l-Envar, c.43, s.19; *el-Hısal*, Şeyh Saduk

5- Biharu'l-Envar, c.43, s.19, 20; *Uyunu Ahbari'r-Rıza* (a.s), c.2, s.62

Ehlişünnet'in en sağlam kaynaklarından olan Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim kitaplarında Hz. Peygamber'den (s.a.a) şöyle rivayet edilmiştir:

Fatıma, cennet kadınlarının hanımefendisidir.⁽¹⁾

İmam Cafer Sadık'a (a.s): "Peygamber'in (s.a.a): '*Fatıma, cennet kadınlarının hanımefendisidir.*' buyruğu, Fatıma'nın kendi zamanındaki kadınlardan üstün olduğu anlamına mıdır?" diye soruldu. İmam (a.s) şöyle cevap verdi:

Meryem kendi zamanının kadınlarından üstündür; Fatıma (s.a) ise ilkinden sonuna bütün cennet kadınlarının hanımefendisidir.⁽²⁾

Hız. Peygamber'e (s.a.a) şöyle soruldu: "Ey Allah'ın Resulü (s.a.a)! Fatıma (s.a), kendi zamanının kadınlarından mı üstündür?" Allah Resulü (s.a.a) buyurdu ki:

İmran kızı Meryem böyledir; kızım Fatıma ise ilkinden sonunabütündünyakadınlardan üstündür..⁽³⁾

Mufazzal diyor ki: İmam Cafer Sadık'a (a.s) şöyle arz ettim: "Peygamber'in (s.a.a): '*Fatıma, dünya kadınlarının hanımefendisidir.*' buyruğu, Fatıma'nın (a.s), kendi zamanındaki kadınlardan üstün olduğu anlamına mıdır?" İmam (a.s) buyurdu ki:

Bu, Meryem içindir ve o, kendi zamanının kadınlarından üstündür; Fatıma (s.a) ise ilkinden sonuna bütün dünya kadınlarının hanımefendisidir.⁽⁴⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.36; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.105

2- Biharu'l-Envar, c.43, s.36; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.105

3- Biharu'l-Envar, c.43, s.24; *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.394

4- Biharu'l-Envar, c.43, s.24; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.105 (Bu kitapta, hadisi rivayet edenin adı geçmemektedir.)

İmam Ali b. Musa er-Rıza (a.s), yüce babaları vasıtasıyla Müminlerin Emîri Ali'den (a.s) Hz. Peygamber'in (s.a.a) şöyle buyurduğunu nakleder:

Allah'ın arşının altından bir elçi, kıyamet gününde şöyle seslenecektir: "Ey yaratılmışlar sınıfı! Kapatın gözlerinizi, çünkü Muhammed kızı Fatıma geçecektir!"⁽¹⁾

Ebu Eyyüb el-Ensârî de Hz. Peygamber'den (s.a.a) şöyle nakleder:

Kıyamet günü arşın altından bir elçi şöyle seslenecektir: "Ey mahşer ehli! Başlarınızı aşağı eğin ve gözlerinizi kapatın ki, Fatıma Sırat köprüsünden geçecektir." Bunun ardından Fatıma (s.a), yetmiş bin cennet hurisi eşliğinde geçecektir.⁽²⁾

Peygamberimiz (s.a.a), Fatıma'ya (a.s) şöyle buyurdu:

...Ey Fatıma! Yüce Allah yeryüzüne bir kez daha nazar ederek senin eşini seçti ve seni onunla evlendirmem için de bana vahiy gönderdi. Bilmez misin ki, Allah seni yüceltmek için bütün Müslümanlardan önce İslâm'ı kabul eden, hilim ve sabrı herkesten daha büyük olan ve de ilmi daha çok olan biriyle seni evlendirmiştir...⁽³⁾

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

Eğer Allah, Müminlerin Emîri Ali'yi Fatıma için yaratmasaydı, yeryüzünde Fatıma'ya denk eş bulunmazdı.⁽⁴⁾

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.13; Müsnedu'l-İmam er-Rıza (a.s), c.1, s. 142 (Tahran, Saduk Matbaası basımı, 1392 h.k. basımı)

2- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.13; *el-Emali*, Şeyh Müfid, s.76; *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.25; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.107

3- Biharu'l-Envar, c.43, s.97-98; *el-Hısal*, Şeyh Saduk, s.412

4- Biharu'l-Envar, c.43, s.97; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.42; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.19, 31; Usul-u Kâfi, c.1, s.461; Muntehe'l-Âmal, s.159

Süfyan b. Uyeyne diyor ki:

İmam Cafer Sadık (a.s): "**İki denizi salıverdi, birbirine kavuşuyorlar.**"⁽¹⁾ ayetinin tefsiri hakkında onların Ali (a.s) ve Fatıma (a.s) olduğunu... ve "**O ikisinden inci ve mercan çıkar.**"⁽²⁾ ayetinin yorumunda da İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin'in (a.s) kastedildiğini buyurmuştur.⁽³⁾

İmam Cafer Sadık'a (a.s) soruldu: "Fatıma'nın (a.s), Zehra (parlayan) olarak adlandırılış nedeni nedir?" İmam (a.s) buyurdu:

Çünkü o, mihrabında ibadete durduğu vakit onun nuru, yıldızların yeryüzü ehlini aydınlattığı gibi gökyüzü ehlini aydınlattı.⁽⁴⁾

Bir başka rivayet de şöyledir:

Fatıma, namaz ve ibadetle meşgul olduğu zaman çocuklarından biri ağlayacak olsaydı, beşiğin hareket ettiği görülürdü ve böylece bir melek onu sallardı.⁽⁵⁾

İmam Muhammed Bâkır (a.s) şöyle nakleder:

Allah Resulü (-s.a.a- bir iş gereği) Selman'ı, Fatıma'nın (a.s) evine göndermişti. Selman diyor ki: "Gidip evin kapısında durdum ve selâm verdim. Evden Kur'ân okumakta olan Fatıma'nın (a.s) sesi geliyordu ve el değirmeni de -un öğretmek için genellikle evlerde bulunan- Fatıma'dan (a.s) uzak bir yerde dururken kendi kendine dönüyordu..."⁽⁶⁾

1- Rahmân Suresi, 19

2- Rahmân Suresi, 22

3- Biharul-Envar, c.43, s.32; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.101

4- Biharul-Envar, c.43, s.12; Maani'l-Ahbar, s.64 (1379 Tahran basımı); İlelü's-Şerâyi, s.173 (Kum, Tabatabaî matbaası basımı)

5- Biharul-Envar, c.43, s.45; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.116

6- Biharul-Envar, c.43, s.46; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.116

ALLAH RESULÜ'NÜN FATİMA'YA OLAN SEVGİSİ

Hız. Fatıma'nın (a.s) nur kaynağı hayatını daha değerli kılan özellik ve ilginçliklerden biri de, Peygamber efendimizin (s.a.a) ona duyduğu vasıf ötesi sevgiydi. Aslında bu vasıf ötesi sevgi, Allah Resulü'nün (s.a.a) yaşamındaki ilginç noktalardan da birini oluşturmaktadır. Hız. Peygamber'in (s.a.a) en yüce insan, şanı yüce Allah'a en yakın kul, hayatın her alanında hakkın ölçüsü, adalet ve dengenin simgesi olduğuna, Sünnet'ine⁽¹⁾ ve de Allah'ın kitabının açık vurgusuna: **"Ve kendi dileğiyle söz de söylemedi. Sözü, ancak vahiy edilen şeyden ibarettir."**⁽²⁾ dikkat edilecek olsa, Hız. Fatıma'nın (a.s) manevî makamının yüceliğı daha iyi anlaşılacak ve masum önderlerin, *"Fatıma masumlardan biridir ve semavî fertler zümresindedir."* buyruğı, daha iyi algılanacaktır.

Allah Resulü'nün (s.a.a) Fatıma'dan (a.s) başka kızları olmasına rağmen ve de Allah Resulü (s.a.a) ailesine, akrabalarına ve hatta yabancılara karşı çok şefkatli ve güzel davranışlı olmasına rağmen Fatıma'ya (a.s) duyduğu özel sevgisi tamamen hissedilmekteydi. Ayrıca çeşitli fırsatlarda bu sevgisini insanların yanında açıkça dile getiriyor ve buna vurgu yapıyordu.

1- Resulullah'ın (s.a.a) söz, davranış ve hatta takrirleri bile dinî belge ve fikhî dayanaktır. Bu nedenle de Kur'ân-ı Kerim gibi kıyamete kadar ümmetin amelleri için örnek ve kaynaklık teşkil etmektedir.

2- Necm Suresi, 3-4.

Allah Resulü'nün (s.a.a) bu açıklama ve tekitleri, Fatıma (a.s) ve ailesinin yaşantısının İslâm'ın kaderiyle bağlantılı olduğunu ve de Allah Resulü'nün (s.a.a) Fatıma'ya (a.s) olan özel sevgisinin sadece bir baba ve aziz kızı arasındaki sevginin ötesinde olduğunu gösteren bir belgedir. Allah Resulü'nün (s.a.a) Fatıma'ya (a.s) olan bu özel sevgisi, bir toplumun hayatî konularıyla, bir ümmetin geleceğiyle ve de Müslümanların önderlik ve imameti hususundaki ilâhî emirlerle tam bağlantılı oluşundan kaynaklanıyordu. Şimdi Allah Resulü'nün (s.a.a) Fatıma'ya (a.s) olan özel sevgi ırmağından örnekler sıralayacak ve bunlardan ders çıkarmaya gayret edeceğiz:

1- Allah Resulü (s.a.a) bir yolculuğa çıkmak istediği zaman en son Fatıma (a.s) ile görüşür, yolculuktan döndüğünde de herkesten önce Fatıma'yı (a.s) görmeye giderdi.⁽¹⁾

2- İmam Muhammed Bâkır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle rivayet etmişlerdir:

Resulullah (s.a.a) her zaman uyumadan önce Fatıma'nın (a.s) yanağından öper, yüzünü onun göğsüne koyar ve onun için dua ederdi.⁽²⁾

3- İmam Cafer Sadık (a.s), Hz. Fatıma'dan (a.s) şöyle rivayet eder:

"Aranızda, birbirinizi çağırdığınız gibi çağırmayın Peygamber'i ('Ey Allah Resulü!' diye hitap edin)."⁽³⁾ ayeti indikten sonra ben, Allah Resulü'ne (s.a.a) "baba" kelimesiyle hitap etmekten çekiniyor ve "Ey Allah Resulü!" di-yordum. İki-üç defa böyle hitap etmişim ve Allah Resulü

1- Biharul-Envar, c.43, s.39-40; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.6; Menakıb, c.3, s.113

2- Biharul-Envar, c.43, s.42; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.114

3- Nûr Suresi, 63

(s.a.a) de bir şey dememişti. Bir defasında Allah Resulü (s.a.a) bana dönerek şöyle buyurdu: *"Ey Fatıma, bu ayet ne senin hakkında, ne de senin ailen ve neslin hakkında inmemiştir; sen bendensin ve ben de senden. Bu ayet, kendini büyük gören ve ululanan Kureyş'in zalim ve kabalrı hakkın-da inmiştir. Sen bana yine 'baba' de; çünkü bu, kalbe canlılık getirir ve Allah'ı daha çok razı eder."*⁽¹⁾

4- Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyururdu:

Fatıma benim tenimin paresidir; onu sevindiren beni sevindirmiştir, onu üzen beni üzmüştür; beni üzense Allah'ı. Benim yanımda insanların en değerlisi Fatıma'dır.⁽²⁾

5- Ve de şöyle buyuruyordu:

...O, benim tenimin paresidir; benim bedenimdeki kalbim ve ruhumdur. Onu üzen beni üzmüştür; beni üzense Allah'ı.⁽³⁾

6- Amir-i Şa'bî, Hasan-ı Basrî, Süfyan-ı Sevrî, Mücahit, İbn Cübeyr, Cabir b. Abdullah-ı Ensarî, İmam Muhammed Bâkır (a.s) ve İmam Cafer Sadık (a.s) Resulullah'tan (s.a.a) şöyle rivayet etmişlerdir:

Kuşkusuz Fatıma, tenimin paresidir; onu öfkeliendiren, beni öfkeliendirmiş olur.

Buharî de bu hadisi Musavver b. Muhrime'den nakletmiştir. Cabir'in rivayeti ise şöyledir:

Fatıma'ya eziyet eden kimse, kuşkusuz ki bana eziyet etmiş olur ve bana eziyet eden ise şüphesiz ki Allah'ı gazaplandırmış olur.

1- Biharul-Envar, c.43, s.32-33; Menakıb, c.3, s.102; Beytü'l-Ahzan, s.19

2- Biharul-Envar, c.43, s.39; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.112; Beytü'l-Ahzan, s.160

3- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.24

Benzer içerikli hadisler, Ehlisünnet'in meşhur âlimlerinin kitaplarında da aktarılmıştır. Bu hususta, Müslim'in Sahih ve Ebu Nuaym'ın el-Hilye adlı kitaplarına müracaat edilebilir.⁽¹⁾

7- Hz. Peygamber (s.a.a) Fatıma'nın (a.s) elinden tutarak dışarı çıktığı bir hâlde şöyle buyurdu:

Onu tanıyan tanıyor; tanımayan ise bilsin ki bu, Muhammed kızı Fatıma'dır. O, tenimin paresidir; bedenimdeki kalbim ve ruhumdur. Onu üzen, beni üzmüştür; beni üzense Allah'ı üzmüştür.⁽²⁾

8- Yine Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

...Kızım Fatıma, ilkinden sonuna dünya kadınlarının hanımefendisidir; tenimin paresidir; göz nurumdur; kalbimin meyvesidir; bedenimdeki ruhumdur ve insan şeklindeki huridir o. Fatıma, ibadet mihrabında yaratanının huzuruna çıktığı zaman yıldızların yeryüzü sakinlerini aydınlattığı gibi onun nuru da, gökyüzündeki melekleri aydınlatır. Aziz ve yüce Allah meleklerine: "Meleklerim! Kullarımın hanımefendisi olan Fatıma kuluma bakın; huzurumda durmuş ve bana olan gönül saygısından nasıl da titrediğini görün. Bana kulluk etmek için kalbiyle yönelmiştir. Şahit olun ki ben, onun yolunu izleyenleri cehennem azabından azat ettim." buyurur.⁽³⁾

1- Biharul'-Envar, c.43, s.39; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.112; Kenzu'l-Fevâid, Keracekî, (Mustafavî mektebesi basımı, Kum), s.360; Fusulu'l-Muhtare, Şeyh Müfid, s.57

2- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.24

3- el-Emali, Şeyh Saduk, s.99-100; Beytü'l-Ahzan, s.31; Biharul'-Envar, c.43, s. 172-173

SEMAVÎ EVLİLİK

Yüce Allah Resulü (s.a.a), hicretin ikinci yılında Fatıma'yı (a.s) Müminlerin Emîri Ali (a.s) ile evlendirdi.⁽¹⁾ Bu kutlu evlilik gerçekten de onlara yakışıyordu. Çünkü masum önderlerin bildirdiğine göre Hz. Ali'den (a.s) başkası Fatıma'ya (a.s) denk ve eş olamazdı.⁽²⁾

Ali (a.s) ve Fatıma'nın (a.s) makamının yüceliğini gösteren bu evliliğin özelliklerinden biri de, özelde Kureyş kabilesinin ve genelde de Arapların meşhur ve büyüklerinin birçoğunun Fatıma (a.s) ile evlenmek isteğini Allah Resulü'nün (s.a.a) geri çevirmesi ve "*Fatıma'nın evliliği Allah'ın emrine bağlıdır.*"⁽³⁾ buyurmasıdır. Nitekim Ali (a.s), Fatıma (a.s) ile evlenmek isteğini bildirmiş ve Allah Resulü (s.a.a) de kabul ederek şöyle buyurmuştu:

Sen gelmeden önce bir melek indi ve Allah'ın, Fatıma'yı Ali ile evlendirmemi buyurduğunu bana haber verdi.⁽⁴⁾

-
- 1- Keşfu'l-Gumme, c.1, s.493; Muntehe'l-Âmal, s.68 (Hicrî İkinci Yılın Olayları bölümü)
  - 2- Biharul-Envar, c.43, s.92, 93, 97, 107; Menakıb, Şehraşub, c.2, s. 29; el-Emali, Şeyh Tusî, c.1, s.42; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.31; Usul-u Kâfi, c.1, s.461; Uyunu Ahbari'r-Rıza (a.s), c.1, 225
  - 3- Keşfu'l-Gumme, c.1, s.477, 495; Menakıb, Şehraşub, c.2, s.30-31
  - 4- Biharul-Envar, c.43, s.124,127; Keşfu'l-Gumme, c.1, s.480, 481, 483; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.126-127; el-Emali, Şeyh Saduk, s.223, 237, 356, 449, 450; Müsnedul-İmam er-Rıza (a.s), c.1, s.140-143

Bunun ardından da İmam Ali'ye (a.s) sordu:

Evlilik hazırlıklarını karşılamak için neyin var?

Ali (a.s) bir zırh, bir kılıç ve de su taşımak için kullandığı devesinden başka bir şeyi olmadığını söyledi. Allah Resulü (s.a.a) Ali'den (a.s), zırhını satmasını istedi. Ali (a.s), zırhını takribî olarak beş yüz dirheme sattı. Bu parayla Hz. Fatıma (a.s) için hem sade bir çeyiz hazırlandı, hem de davet edilen Müslümanlara evlilik yemeği verildi. Fatıma (a.s), sevinç ve mutluluk içinde ve Allah Resulü'nün (s.a.a) de dualarıyla Ali'nin (a.s) evine uğurlandı.

Bu nurla yoğrulmuş semavî evlilik öyküsünün her köşesi, bir yandan Allah Resulü'nü (s.a.a) ve Ehlibeyti'ni örnek alanlara yüce Allah'ın nübüvvet ve imamet beytine olan özel inayet ve lütfunu göstermekte, diğer yandan da İslâm dininin evlilik alanındaki gösterişsiz ve aydınlık öğretilerini ortaya koymaktadır.

Şimdi bu evlilik öyküsünün bazı önemli boyutlarına dikkat çekmek istiyoruz:

Ali (a.s), Fatıma (a.s) ile evlenmek istediğini Allah Resulü'ne (s.a.a) bildirdiğinde, yüce Peygamberimiz (s.a.a) şöyle buyurdu:

Senden önce de Fatıma ile evlenmek isteyenler geldi ve ben bunların her birini Fatıma'ya bildirdim; ancak her defasında onun yüzünde isteksizlik gördüm. Ben dönünceye kadar burada kal.

Allah Resulü (s.a.a), Fatıma'nın (a.s) yanına gidip Ali'nin (a.s) evlenme amacıyla geldiğini kızına bildirdi. Hz. Fatıma (a.s) sessiz kaldı, ancak yüzünü de dönmedi. Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.a) yerinden kalkıp şöyle buyurdu:

"Allah-u Ekber! Sükût ikrardandır."⁽¹⁾

H.z. Ali (a.s) ile Fatıma'nın (a.s) evliliğinde, belirlenen mihriye bir "zırh" idi ve onun satılmasıyla elde edilen meblağın bir bölümü çeyiz alımında kullanıldı. Alınan çeyiz ise şunlardan ibaretti:

Bir adet gömlek.

Büyük bir başörtüsü.

Hayber malı siyah bir havlu.

Bir adet örülmüş yatak tahtı.

Biri koyunyünü, diğeri de hurma lifiyle doldurulmuş iki adet döşek.

Dört adet yastık.

Bir adet yünden örülü perde.

Bir adet hasır.

Bir adet el değirmeni.

Bir bakır leğen.

Su içmek için deriden yapılan bir kırba.

Su taşımada kullanılan bir adet tulum.

Süt için bir adet kâse.

Bir ibrik.

Bir adet yeşil renkli testi.

Birkaç adet testi.⁽²⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.93, 111, 112; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.38. *Me-nakıb*, Şehraşub, c.3, s.127 kitabında da bu rivayetin son bölümü nakledilmiştir.

2- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.39; Beytü'l-Ahzan, s.33-34

Hz. Ali (a.s) de kendi evine ince kum döşedi, elbiseleri asmak için iki duvar arasına bir çubuk tutturdu, bir koyun postu aldı ve de hurma lifinden doldurulan bir yastık temin etti.⁽¹⁾

1- Biharul-Envar, c.43, s.114; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.129

HZ. FATİMA'NIN AHLÂK, DAVRANIŞ VE YAŞAMINA KISA BİR BAKIŞ

Züht

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) ve Cabir b. Abdullah el-Ensari'den şöyle rivayet edilmiştir:

Allah Resulü (s.a.a), Fatıma'nın kalın bir elbise giydiği hâlde el değirmeniyle un öğüttüğünü ve aynı zamanda da çocuğunu emzirdiğini görünce gözleri doldu ve *"Kızcağızım! Dünyanın acısına, ahiretin tatlılığının girişi olarak dayan."* buyurdu. Fatıma dedi ki: *"Ey Allah Resulü! Nimetlerinden dolayı Allah'a şükrediyorum."* Bunun üzerine, Allah Teâlâ şu ayeti indirdi:⁽¹⁾ **"Ve elbette yakında Rabbin, sana öyle şeyler verecek ki, sonunda razı olacaksın."**⁽²⁾

Ali İle Ev İşİ Taksimi

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

Ali su ve odun getirirdi, Fatıma ise un öğütür, hamur yapar, ekmek pişirir ve elbiseleri yamardı. Fatıma insanların en güzellerindendi ve kutsal yanakları güzellikten gül

---

1- Biharul-Envar, c.43, s.85-86; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.120; Muntehe'l-Âmal, s.161; Beytü'l-Ahzan, s.24

2- Duhâ Suresi, 5

gibiydi; Allah'ın selâmı onun, babasının, eşinin ve evlatlarının üzerine olsun!⁽¹⁾

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

Fatıma, tulumla o kadar su taşımıştı ki sinesinde izi çıkmıştı; el değirmeniyle o kadar un öğütmüştü ki elleri yaralanmıştı; o kadar ev temizlemiş ve yemek pişirmek için ocakta ateş yakmıştı ki elbiseleri toz duman olmuştu...⁽²⁾

Allah Resulü Fatıma'ya Yardım Ediyor

Bir gün Allah Resulü (s.a.a) Hz. Ali'nin (a.s) evine gelip onun da Hz. Fatıma (s.a) ile birlikte un öğüttüğünü görünce: *"Hanginiz daha yorgunsunuz?"* diye sordu.

Ali (a.s): *"Fatıma daha yorgundur, ey Allah Resulü!"* dedi. Allah Resulü (s.a.a) Fatıma'ya (s.a) buyurdu: *"Hadi kalk kızım!"* Fatıma (s.a) kalkınca, Allah Resulü (s.a.a) onun yerine oturup Ali (a.s) ile un öğütmeye başladı.⁽³⁾

Eşinden Bir Şey İstemeyen Hanım

İmam Muhammed Bâkır (a.s) şöyle buyurmuştur:

Fatıma ev işlerini yapmayı, hamur hazırlamayı, ekmek pişirmeyi ve evi temizlemeyi üstlenmişti; Ali ise odun getirmek ve yiyecek temin etmek gibi ev dışı işlerini uhdesine almıştı. Bir gün Ali eve geldiğinde Fatıma'ya: *"Yemek için bir şey var mı?"* diye sordu. Fatıma: *"Senin hakkını yüceltene andolsun ki, üç gündür senin için getirebileceğim hiçbir şey kalmamıştır."* dedi. Ali: *"Peki neden bunu bana söylemedin?"*

1- Ravzetü'l-Kâfi, s.165 (İslâmiyye basımı, Tahran)

2- Biharul-Envar, c.43, s.42, 82; Beytü'l-Ahzan, s.23

3- Biharul-Envar, c.43, s.50-51; Beytü'l-Ahzan, s.21

dediğinde, Fatıma: "Çünkü Allah Resulü (s.a.a), beni bundan sakındırarak, Ali'den bir şey isteme ve onun getirdiğiyle yetin, buyurmuştu." dedi...⁽¹⁾

Müşterek Hayatta Anlayış

Müminlerin Emîri (a.s) şöyle buyurmuştur:

Andolsun Allah'a ki, (Fatıma ile ortak hayatımızın başladı-
dığı günden, aziz ve yüce Allah katından ruhu kabzedildi-
ği güne dek) asla onu ne üzdüm ve ne de bir şeyi yapmaya
zorladım; o da beni hiç üzmedi ve itaatsizlik etmedi. Ona
baktığımda, bütün acılarımı ve dertlerimi unutuyordum.⁽²⁾

En Doğru Sözlü Hanım

Aişe şöyle demiştir:

Babası (Allah Resulü -s.a.a-) hariç Fatıma'dan daha doğru
sözlü birini asla görmedim.⁽³⁾

İbadet

Hasan-ı Basrî şöyle demiştir:

Bu ümmet arasında Fatıma'dan (s.a) daha çok ibadete
düşkün biri olmamıştır; o kadar namaz kılar ve ibadet
ederdi ki ayakları şişerdi.⁽⁴⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.31; Ayyâşî Tefsiri, c.1, s.171 (İslâmiyye basımı, Tahran)

2- Biharu'l-Envar, c.43, s.134; Keşfu'l-Gumme, c.1, s.492; Beytü'l-Ahzan, s.37

3- Biharu'l-Envar, c.43, s.53; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.30; Menakıb, c.3, s.119

4- Biharu'l-Envar, c.43, s.84; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.119; Muntehe'l-Âmal, s. 161; Beytü'l-Ahzan, s.22

Başkalarına Dua Etmesi

İmam Hasan-ı Müçteba (a.s) şöyle buyurur:

Bir Cuma akşamı annem Fatıma'nın mihrabında ibadete durmuş olduğunu gördüm. Şafak vaktine kadar ibadette kaldı; rükû ve secde etti. Hep mümin erkek ve kadınların isimlerini söyleyerek dua ediyordu, ama kendisine hiç dua etmiyordu. Anneme dedim ki: "*Anneciğim! Başkalarına dua ettiğin gibi kendine neden dua etmiyorsun?*" Annem: "*Oğulcuğum! Önce komşu, daha sonra kendi evin.*" buyurdu.⁽¹⁾

Örtünme

İmam Musa b. Cafer (a.s), babalarından nakille Müminlerin Emîri Ali'den (a.s) şöyle rivayet eder:

Gözleri görmeyen biri, Fatıma'nın evine girmek için izin istedi. Fatıma bir köşeye çekildi. Allah Resulü (s.a.a), Fatıma'ya şöyle buyurdu:

"O görmüyordu. Seni görmediği hâlde neden bir köşeye çekilip kendini sakladın?"

Fatıma dedi ki: "*O beni görmüyordu, ama ben onu görüyordum ve ayrıca kokuyu alabiliyordu.*" Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.a): "*Şahadet ederim ki sen, benim tenimin paresisin.*" buyurdu.⁽²⁾

Mahrem Olmayan Erkeklerden Sakınma

Hız. Fatıma (s.a) kendisine sorulan "Kadınlar için en iyi olan nedir?" sorusunu şöyle cevapladı:

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.25-26; Biharu'l-Envar, c.43, s.81-82; Muntehe'l-Âmal, s. 161; Beytü'l-Ahzan, s.22

2- Bihar, c.43, s.91; Reyahinu's-Şeriat, Şeyh Zebihullah Mehallaî, c.1, s.216 (İslâmiyye basımı, Tahran); Muntehe'l-Âmal, s.161 -162

Kadınlar için en iyi olan, erkekleri görmemesi ve onlara görünmemesidir.⁽¹⁾

Allah Resulü'nün (s.a.a), ashabına sormuş olduğu "*Kadının Allah'a en yakın olduğu zaman ne zamandır?*" sorusuna Hz. Fatıma (s.a) şöyle cevap vermişti:

Kadının Allah'a en yakın olduğu zaman, evinin en gizli yerine çekildiği zamandır.

Allah Resulü (s.a.a), Hz. Fatıma'nın (s.a) bu cevabından haberdar olunca şöyle buyurmuştu:

Fatıma, bedenimin bir parçasıdır.⁽²⁾

Hemen belirtmek gerekir ki kadının dışarı çıkması, bir haramın işlenmesine neden olmadığı sürece sakıncasızdır ve hatta bazen kadının dışarı çıkması daha iyi veya gerekli bile olur. Ancak bu başlık altında aktardığımız hadislerin vurgu yaptığı nokta şundan ibarettir: Herhangi bir neden veya zorunluluk olmadığı sürece kadının mahrem olmayan erkeklere kendini göstermemesi daha iyidir.

Ev İşlerinin Hizmetçi İle Taksim Edilmesi

Selman-i Farisî şöyle aktarmıştır:

Fatıma oturmuş, el değirmeniyle arpa öğütüyordu. El değirmeninin tutacak yeri (Fatıma'nın elindeki yaradan dolayı) kan olmuştu ve henüz küçük bir çocuk olan Hüseyin evin bir köşesinde açlıktan ağlıyordu. Bunun üzerine ona:

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.23-24; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.119; Muntehe'l-Âmal, s.161

2- Biharul-Envar, c.43, s.92; Muntehe'l-Âmal, s.162

"Ey Allah Resulü'nün kızı! Fizze⁽¹⁾ evde olduğu hâlde ve ev işlerini yapabilecekken, sen bu kadar çalışarak elini yaralamışsın." dedim.

Fatıma şöyle buyurdu: *"Allah Resulü bana buyurdu ki, evin işlerini bir gün sen, bir gün de Fizze yapısın; Fizze'nin sırası dündü..."*⁽²⁾

Süs Eşyalarının Bağışlanması

İmam Zeynelabidin (a.s), Esmâ bint-i Ümeys'in kendisine şöyle naklettğini buyurmaktadır:

Bir gün Fatıma'nın (s.a) yanında olduğum sırada Allah Resulü (s.a.a) de geldi. Müminlerin Emîri Ali'nin, kendi payına düşen ganimetler karşılığında satın aldığı altın kolyeyi Fatıma'nın boynunda görünce, şöyle buyurdu: *"Fatıma! (Helal olan bu ziynet eşyasından sakınman daha uygun olur.) Sonra insanlar: 'Muhammed'in kızı Fatıma, zalimlerin giysisini kullanmaktadır.' demesinler."* Bunun üzerine Fatıma kolyeyi çıkarıp kırdıktan sonra sattı ve parasıyla da bir köle satın alıp azat etti. Fatıma'nın (s.a) bu davranışı, Allah Resulü'nü (s.a.a) çok sevindirdi.⁽³⁾

-
- 1- Fizze, çok takvalı kadınlardan ve Hz. Fatıma'nın (s.a) evinde hizmet etmekteydi. Hz. Fatıma'nın (s.a) da buyurmuş olduğu gibi Ali (a.s) ile ortak hayatlarının ilk birkaç yılı yokluk ve yoksulluk içinde geçmişti. (Biharu'l-Envar, c.43, s.88) Ancak Allah Resulü'nün (s.a.a), Fedek mülkünü Hz. Fatıma'ya (s.a) bağışlamasından sonra durumu daha iyi olmuştu. Allah Resulü'nün (s.a.a), bir cariye olan Fizze'yi de Fatıma'ya (s.a) bağışladığı rivayet edilmiştir. (Menakıb, Şehraşub, c.3, s.120) Ehlibeyt'in büyük bir sıkıntı ve yoksulluk içinde yaşadığı görülmektedir. Bazı hadislerde evde hizmet eden birinden bahsediliyorsa bu, Hz. Fatıma'nın (s.a) hayatının farklı dönemleriyle ilintilidir.
  - 2- Biharu'l-Envar, c.43, s.28; Beytü'l-Ahzan, s.20
  - 3- Biharu'l-Envar, c.43, s.81; Uyunu Ahbari'r-Rıza, c.2, s.45; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.121. (Bu rivayetin özeti biraz farkla aktarılmıştır.)

İmam Muhammed Bâkır (a.s) şöyle buyurmuştur:

Allah Resulü (s.a.a) bir yolculuğa çıkmak istediğinde, akrabalarıyla görüşürdü ve en son olarak da, Fatıma ile görüşürdü ve böylece yolculuğu da, Fatıma'nın (s.a) evinden başlamış olurdu. Yolculuktan döndüğü zaman ise önce Fatıma'nın (s.a) yanına gelir ve daha sonra diğer yakınlarıyla görüşmeye giderdi.

Bir defasında, Allah Resulü (s.a.a) yolculuğa çıkmıştı ve Ali (a.s) de elde ettiği savaş ganimetini getirip Fatıma'ya (s.a) verip gitmişti. Fatıma (s.a) bu ganimete karşılık olarak iki gümüş bilezik ve bir perde almış ve perdeyi de kapının önüne asmıştı.

Allah Resulü (s.a.a) yolculuktan dönünce önce camiye ve ardından da her zamanki gibi Fatıma'yı (s.a) görmeye gitmişti. Allah Resulü'nü (s.a.a) gören Fatıma (s.a), büyük bir sevinç ve coşkuyla yerinden kalkıp babasına doğru koşmuştu. Allah Resulü (s.a.a), Fatıma'nın (s.a) kolundaki gümüş bilezikleri ve kapı önündeki perdeyi görünce ilerlememiş ve (kapının yanında) Fatıma'yı (s.a) görecek bir yerde oturmuştu.

Bunun üzerine Fatıma (s.a) üzülerek ağlamış ve *"Önceleri bana karşı hiç böyle davranmamıştı."* demişti. Daha sonra iki oğlunu (Hasan ve Hüseyin'i) çağırarak kapıdaki perdeyi yerinden sökmüş ve bilezikleri de kolundan çıkarıp her birini oğullarından birine vermiş ve şöyle demişti: *"Babanızın yanına gidip selâmımı iletin ve deyin ki: Siz yolculukta iken bunları almanın dışında bir şey yapmış değiliz; bunları alıp dilediğiniz yerde kullanın."*

Hasan ve Hüseyin, annelerinin dediği gibi konuyu Allah Resulü'ne (s.a.a) iletiler. Allah Resulü (s.a.a) her ikisini de öpüp bağrına bastı ve her birini bir dizine oturttu. Daha sonra bilezikleri parçalar hâlinde kırılıp Suffe ehlini -ne

evi ve ne de serveti olmayan muhacirler grubunu- çağırttı ve bileziklerin parçalarını onlara paylaştırdı; uzun ama ensiz olan perdeyi ise giysisi olmayan Suffe ehli arasında taksim etti.

Daha sonra Allah Resulü (s.a.a): *"Yüce Allah Fatıma'ya rahmet etsin. Allah, bu perde karşılığında Fatıma'ya cennet giysileri giydirecek ve bu bilezikler karşılığında ise cennet süsleri verecektir."* buyurdu.⁽¹⁾

Düğün Gömleği

Fatıma'nın (s.a) üzerindeki gömlek yamalıydı ve Allah Resulü (s.a.a) de, düğün gecesinde giymesi için ona yeni bir gömlek vermişti. Bu arada muhtaç ve fakir biri gelip eski bir elbise istedi. Fatıma (s.a) önce yamalı gömleğini vermek istemiş ancak yüce Allah'ın **"Kesin olarak hayır ve ihsan mertebesine erişmezsiniz, sevdiğiniz şeyleri harcamadıkça."**⁽²⁾ buyruğunu hatırlayınca, yeni gömleğini vermişti...⁽³⁾

Züht ve Allah Korkusu

"Ve şüphe yok ki onların hepsine de vaat edilen yer, cehennemdir. Orasının yedi kapısı var, her kapıya da onlardan bir kısmı ayrılmıştır."⁽⁴⁾ ayeti indiğinde, Allah Resulü (s.a.a) yüksek sesle ağlamış, ashap da Peygamber'in ağlaması üzerine ağlamıştı; ama Cebrail'in ne getirdiğini bilmiyor ve (Allah Resulü'nün -s.a.a- heybetinden) kimse de konuşmaya cüret edemiyordu.

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.83-84; Mekarimu'l-Ahlâk, s.94-95 (Beyrut basımı); Muntehe'l-Âmal, 159-160 ve Menakıb, Şehraşub, c.3, s.121 kitaplarında bu rivayet özetle aktarılmıştır.

2- Âl-i İmrân Suresi, 92

3- Reyahinu's-Şeriat, c.1, s.106

4- Hicr Suresi, 43-44

Allah Resulü'nün (s.a.a), Fatıma'yı (s.a) görünce sevindiğini hatırlayan Selman, hemen olayı anlatmak için Fatıma'nın (s.a) evine gitmiş ve onun, birçok yeri hurma lifleriyle yamalı yün bir cübbe giymiş olduğu hâlde arpa öğüttüğünü ve *"Allah kadındaki, daha hayırlıdır ve daha sürekli."*⁽¹⁾ dediğini duymuştu.

Selman, Cebrail'in vahiy getirdiğini ve Allah Resulü'nün (s.a.a) de bundan etkilenerek ağladığını Fatıma'ya (s.a) bildirir. Hz. Fatıma (s.a) yerinden kalkarak yamalı cübbesini bürünür ve hareket eder. Selman (bunu görünce çok üzülür ve) şöyle der: "Ne de üzücüdür, kısra ve kayser kızları ipek giysiler giyerken Muhammed'in kızı on iki yeri hurma lifiyle yamalı yün cübbe giysin!"

Fatıma (s.a), Allah Resulü'nün (s.a.a) huzuruna vararak selâm takdim ettikten sonra şöyle arz eder:

Babacığım! Selman benim giydiğim elbiseye hayret etmektedir; oysaki seni seçen Allah'a andolsun ki, beş yıldır (ben ve Ali) bir koyun postundan başka bir şeye sahip değiliz. Gündüzleri onun üzerinde devemize yem veriyoruz, geceleri ise yatak olarak kullanıyoruz. Yastığımız ise, hurma lifleriyle doldurulan bir başka deri parçasıdır!

Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurur:

Selman! Benim kızım (Allah'a doğru) yol alanların öncüsüdür.

Hız. Fatıma (s.a) arz eder ki:

Babacığım! Canım feda olsun sana, ağlamanızın nedeni nedir?

Allah Resulü (s.a.a), Cebrail'in indirdiği ayetten haber verince,

---

1- Kasas Suresi, 60

Fatıma (s.a) öyle ağlar ki, yere yığılır ve devamlı şöyle derdi:

Eyvahlar olsun! Cehennem ateşine düşenin vay hâline!...(1)

Açlık ve Gökten İnen Yemek

Ebu Saidi Hudrî şöyle diyor: Bir gün Ali b. Ebu Talib (a.s) çok acıkmış ve Fatıma'ya (s.a): *"Bana verebileceğin yemek var mı?"* demişti.

Fatıma (s.a) da demişti ki:

Babamı peygamberliğe, seni de vasiliği seçmekle üstün kılan Allah'a andolsun, yiyecek hiçbir şeyimiz yok ve iki gündür sadece az bir yiyecek vardı ki onu da sana verdim ve seni hem kendimden, hem de iki oğlum Hasan ve Hüseyin'den önde tuttum.

Bunu duyan Ali (a.s) ise şöyle demişti:

Neden bana yiyecek bir şeyler temin etmem için bunu bildirmedin?

Fatıma (s.a) da demişti ki:

Ey Ebu'l-Hasan! Yapamayacağın bir şeyi sana yüklemek hususunda Allah'ımdan utanırım.

Hz. Ali (a.s), Allah'a dayanarak ve güvenerek Fatıma'nın (s.a) yanından ayrıldı ve bir dinar borç aldı. Dinarı elinde tutup ailesi için bir şeyler almak isterken, Mikdad b. Esved ile karşılaşmıştı. Öyle sıcak bir gündü ki güneş tepeden kavurmakta ve yerin sıcaklığı da Mikdad'ın ayaklarını yakmaktaydı. Ali (a.s), onun bu üzücü hâlini görünce sormuştu:

Mikdad! Bu saatte seni evinden ve ailenin yanından ayırıp dışarı çıkmaya zorlayan nedir?

1- Reyahinu'ş-Şeriat, c.1, s.148; Beytü'l-Ahzan, s.28-29

Mikdad: "Ebu'l-Hasan! Beni kendi hâlime bırak ve hâlimi sorma!" dedi. Ali (a.s) buyurdu ki:

Kardeşim! Bu mümkün değil; durumunu öğrenmedikçe, seni bir yere bırakmam!

Mikdad: "Allah aşkına kardeşim, beni bırak ve nedenini sorma!" diye karşılık verdi.

Ali (a.s) ise ısrarla dedi ki:

Kardeşim! Bunun nedenini benden saklaman imkânsızdır!

Mikdad da mecburen dedi ki:

Ebu'l-Hasan! Madem ısrarla öğrenmek istiyorsan, söylerim. Muhammed'i peygamberlikle ve seni de vasilikle onurlandıran Allah'a andolsun ki, benim dışarı çıkmamın nedeni, yiyecek bir şeyler bulma gayretidir. Ailem açlıktan kıvranıyordu, onların açlıktan ağlamalarını duyunca dayanamadım ve kahrolurcasına çıktım. İşte budur, bu saatte dışarıda olmamın nedeni.

Ali'nin (a.s) gözleri yaşla dolup yanaklarına süzüldü ve Mikdad'a şöyle buyurdu:

Senin yemin ettiğine andolsun ki, benim de evden çıkmamın nedeni aynı şeydir. İşte bu bir dinarı borç almıştım ve seni kendimden önde tutarak onu sana veriyorum.

Ali (a.s) bir dinarı Mikdad'a verdikten sonra Mescidü'n-Nebi'ye gitti. Öğle, ikindi ve akşam namazlarını kıldı. Allah Resulü (s.a.a), akşam namazını bitirdikten sonra -ön safta duran- Ali b. Ebu Talib'in (a.s) yanından geçerken ona işaret etti. Ali (a.s) yerinden kalkıp Allah Resulü'nün (s.a.a) peşinden yola koyuldu ve caminin kapılarının birinin önünde Peygamber'in yanına gelip selâm verdi. Allah Resulü (s.a.a) selâmı cevapladıktan sonra şöyle buyurdu:

Ebu'l-Hasan! Akşama yemek için evinde bir şey varsa, biz de gelelim?

Ali (a.s) başını aşağı dikti ve sessiz kaldı, utancından ne diyeceğini bilemiyordu. Allah Resulü (s.a.a), Ali'nin (a.s) kimden bir dinar alıp kime verdiğini biliyordu. Yüce Allah, Peygamber'ine (s.a.a) vahiy indirerek bu geceyi Ali'nin (a.s) yanında olmasını bildirmişti. Allah Resulü (s.a.a), Ali'nin (a.s) sessizliğini görünce buyurdu:

Ey Ebu'l-Hasan! Ya "hayır" de ve ben de dönüp gideyim veyahut "evet" de, ben de seninle geleyim.

Ali (a.s) utancından ve de Allah Resulü'ne (s.a.a) saygısından, *"Buyurun, emrinizdeyiz."* dedi. Allah Resulü (s.a.a), Ali'nin (a.s) elini tutarak Fatıma'nın (s.a) evine geldi. Fatıma namazını bitirmiş ve mihrabında oturmuştu. Arka tarafta ise buharı çıkmakta olan bir kazan vardı. Fatıma (s.a), Allah Resulü'nün (s.a.a) sesini evinde duyunca mihrabın dışına çıkıp selâm verdi. Allah Resulü (s.a.a) de selâmı cevapladıktan sonra mübarek ellerini Fatıma'nın (s.a) başına çekerek okşadı ve şöyle buyurdu:

Kızım, gününü nasıl geçirdin? Yüce Allah'ın merhameti seninle olsun. Bize yemek getir; Allah seni bağışlasın ve nitekim de bağışlamıştır.

Fatıma (s.a), kazanı alarak Allah Resulü'nün (s.a.a) ve Ali'nin (a.s) yanına getirdi. Ali (a.s), yemeği görüp nefis kokusunu alınca, hayretle Fatıma'ya (s.a) baktı ve buyurdu ki:

Fatıma, bu yemek nereden gelmiş? Şimdiye kadar ne böyle nefis bir yemek görmüşüm, ne böyle hoş bir koku duymuşum ve ne de böyle temiz bir yemek yemişim!

Allah Resulü (s.a.a), Ali'nin (a.s) göğsüne elini koyarak bir işaret etti ve şöyle buyurdu:

Ey Ali! Bu, senin bir dinarının karşılığı ve Allah tarafından verilen mükâfattır. Yüce Allah: **"Şüphe yok ki, Allah dilediğini sayısız rızklarla rızıklandırır."**⁽¹⁾ buyurmaktadır.

Allah Resulü (s.a.a) bunu dedikten sonra (şükür ve sevinçten) ağladı ve şöyle buyurdu:

Hamdolsun Allah'a ki, ben dünyadan göçmeden önce sizi mükâfatlandırdı. Ey Ali, seni Zekeriya'nın ve Fatıma'yı da Meryem'in konumunda kıldı.⁽²⁾ Yüce Allah: **"Zekeriya, ne vakit mihraba girse, onun yanında bir yiyecek bulurdu."**⁽³⁾ buyurmaktadır.⁽⁴⁾

Muhtaçlara Yardım ve Bereketli Kolye

Cabir b. Abdullah el-Ensarî şöyle rivayet eder:

Allah Resulü (s.a.a) bir gün ikindi namazını bizimle kıldıktan sonra kible yönünde oturdu. İnsanlar etrafında halka kurmuşlardı. Bu esnada eski ve yıpranmış bir elbise giymiş yaşlı bir muhacir Allah Resulü'ne (s.a.a) doğru yöneldi. Yaşlılık

---

1- Âl-i İmrân Suresi, 37

2- Bu hadis, Hz. Ali'nin (a.s) her açıdan Hz. Zekeriya (a.s) gibi ve Hz. Fatıma'nın (s.a) da her açıdan Hz. Meryem (s.a) gibi olduğu yönünde değerlendirilmemelidir. Çünkü yüce Allah Resulü (s.a.a) hariç kim-senin Ali (a.s) ile ve hiçbir kadının da Fatıma (s.a) ile aynı konumda olmadığını kanıtlayan hadisler vardır. Ayrıca Resulullah'ın (s.a.a) o ayeti tilavet etmesi, benzerlik yönüne (semavî yemeğin indirilişi) dikkat çekmektir. Ali (a.s) ile Fatıma (s.a), bu fazilette Hz. Zekeriya (a.s) ve Meryem (s.a) konumundadırlar. Kur'ân'ın bazı ayetlerinin diğ-er bazı ayetlerini açıkladığı gibi, hadisler de birbirlerini açıklamak-tadır; sadece bir hadisle yetinmemek gerekmektedir.

3- Âl-i İmrân Suresi, 37

4- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.26–29; Emalî, Şeyh Tusî, c.2, s.228–230; Biharu'l-Envar, c.43, s.59–61; ve s.29; Menakıb, Şehraşub, c.3, s.117

ve güçsüzlükten sendeliyordu. Allah Resulü (s.a.a) ona hitap ederek hâlini sordu. Yaşlı adam dedi ki: "Ey Allah Resulü! Açım, beni doyur; giyecek elbisem yok, beni giydir; yoksulum bana bağışta bulun!" Resulullah (s.a.a) buyurdu ki:

Sana verecek bir şeyim yok, ama hayra yönlendiren de hayrı işleyen gibidir. Şimdi Allah'ı ve Resulü'nü seven ve Allah ve Resulü tarafından da sevilen, Allah yolunda fedakârlık eden Fatıma'nın evine git!

Fatıma'nın (s.a) evi Allah Resulü'nün (s.a.a) evine bitişikti. Resulullah şöyle devam etti:

Ey Bilal! Kalk ve onu Fatıma'nın evine götür!

Yaşlı adam, Bilal ile birlikte yola koyuldu ve Fatıma'nın (s.a) evinin önüne geldiklerinde, adam kapıda durarak şöyle seslendi: "Ey Peygamber Ehlibeyt'i, ey meleklerin uğrak yeri olan ve Emin Cebrail'in, âlemlerin Rabbi Allah katından vahiyle indiği bu evin halkı! Selâm olsun size!"

Fatıma (s.a) şöyle dedi:

Selâm olsun sana! Sen kimsin?

Adam dedi ki: "Zorluk ve sıkıntılar yüzünden hicreti seçen ve insanların efendisi olan babana yönelen yaşlı bir Arabım. Ey Muhammed'in (s.a.a) kızı! Şimdi senin kapındayım; giysiye muhtaç ve aç. Bana yardımda bulun; Allah'ın rahmeti senin üzerine olsun!"

Bu arada Hz. Fatıma (s.a), Ali (a.s) ve Allah Resulü (s.a.a) üç gün boyunca yemek bulup da yiyememişlerdi ve Allah Resulü (s.a.a) de onların durumundan haberdardı.

Fatıma (s.a) gidip Hasan (a.s) ve Hüseyin'in (a.s) yatak olarak kullandıkları tabaklanmış koyun derisini getirdi ve şöyle buyurdu:

Ey kapıda duran! Bunu al; ümit ederim ki Allah rahmetiyle bundan daha hayırlısını sana bağışlar.

Adam: "Ey Muhammed'in (s.a.a) kızı! Ben açlığımdan yakınıyorum; sen ise bana koyun derisi getiriyorsun. Ben bu açlığım la bu koyun derisini ne edeyim?" deyince, Hz. Fatıma (s.a), Hamza b. Abdulmuttalib'in kızı Fatıma'nın kendisine hediye ettiğı boynundaki kolyeyi çıkarıp adama verdi ve şöyle buyurdu:

Al bunu, götür sat; ümit ederim ki Allah bundan daha hayırlısını sana verir.

Adam kolyeyi alıp Resulullah'ın (s.a.a) mescidine geldi ve ashabıyla birlikte oturmakta olan Allah Resulü'ne (s.a.a) hitap ederek şöyle dedi: "Ey Allah Resulü! Fatıma bu kolyeyi bana verdi ve *'Onu götür sat, ümit ederim ki Allah onunla ihtiyacını giderir.'* dedi." Allah Resulü (s.a.a) bunu duyunca ağladı ve şöyle buyurdu:

Elbette ki Allah sana yetecek ve ihtiyacını giderecektir. Çünkü Muhammed kızı Fatıma; kadınların hanımefendisi onu sana bahşetmiştir.

Ammar b. Yasir (Allah'ın rahmeti üzerine olsun) kalktı ve dedi ki: "Ey Allah Resulü! Bunu satın almama müsaade edermisin?" Allah Resulü (s.a.a) buyurdu ki:

Ey Ammar! Onu al; çünkü bütün cinler ve insanlar onu almak için ortaklık edecek olsa, yüce Allah onları ateşle cezalandırmaz.

Ammar: "Bu kolyeyi kaç a satıyorsun?" diye sordu.

Adam: "Beni doyuracak kadar ekmek ve et, kendimi örtebileceğim ve içinde Allah için namaz kılabilceğim bir Yemen cübbesi ve de beni aileme ulaştıracak kadar dinar karşılığında satıyorum." diye karşılık verdi.

Ammar, Hayber ganimetlerinden hissesine düşeni Allah Resulü'nden (s.a.a) alıp kullanmıştı; ancak henüz bundan bir miktar kalmıştı. Adama dedi ki: "Bu kolye karşılığında sana yirmi dinar, iki yüz dirhem, bir Yemen kumaşı, seni ailene ulaştırması için şu devemi verir ve ayrıca seni ekmek ve etle doyururum."

Adam: "Gerçekten çok mertsin!" dedi ve Ammar ile birlikte dışarı çıktı. Ammar, kolye karşılığında vaat ettiği her şeyi adama verdi. Adam bir süre sonra Allah Resulü'nün (s.a.a) yanına döndü. Allah Resulü (s.a.a) sordu:

Doydun mu, kendini giydirdin mi?

Adam da: "Evet, artık ihtiyacım kalmadı; babam ve anam size feda olsun!" dedi. Allah Resulü (s.a.a) buyurdu ki:

Öyleyse, hakkında yapmış olduğu iyilikten dolayı Fatıma'ya dua et!

Adam: "Allah'ım! Sen her zaman bizim Rabbimiz olmuştun ve biz senden başkasına kulluk etmeyiz; sensin her yönden bize rızık veren. Allah'ım! Gözlerin görmediği ve kulakların duymadığını Fatıma'ya ihsan eyle!" diye dua etti. Allah Resulü (s.a.a), adamın ettiği duaya, "Âmin!" dedikten sonra ashabına yöneldi ve şöyle buyurdu:

Biliniz ki Allah, bu duanın içeriğini bu dünyada Fatıma'ya vermiştir. Çünkü Fatıma'nın babası benim ve hiçbir insan benim gibi olamaz; Fatıma'nın eşi Ali'dir ve Ali olmasaydı, asla Fatıma'nın eşi olmazdı; Allah, Fatıma'ya Hasan ve Hüseyin'i vermiştir ve hiçbir insanın böyle oğulları olmamıştır. Onlar, peygamberlerin evlatlarının ve cennet gençlerinin iki efendileridir.

Allah Resulü (s.a.a), karşısında oturmakta olan Mikdad, Ammar ve Selman'a şöyle buyurdu: "*Daha anlatayım mı?*" "Evet, ey Allah Resulü (s.a.a)! Anlat." dediler. Buyurdu ki:

Cebrail bana bildirmiştir ki: Fatıma dünyadan göçüp defnedildiğinde iki sorgu meleği, ona kabrinde soracaklar: "Rabbin kimdir?" Diyecektir ki: *"Allah benim Rabbidir."*

Soracaklar ki: "Peygamber'in kimdir?"

Diyecektir ki: *"Babam."*

Soracaklar ki: "Veli ve imamın kimdir?"

Diyecektir ki: *"Mezarımın yanı başında duran Ali b. Ebu Talib."*

Ardından Allah Resulü (s.a.a) şöyle devam etti:

Fatıma'nın faziletleri hakkında size daha fazla anlatayım. Biliniz ki Allah, Fatıma'yı ön, arka, sağ ve sol taraftan koruması için büyük bir melek topluluğunu görevlendirmiştir. Onlar, ömür boyunca Fatıma ile birlikte dirler; kabirde ve ölüm sonrasında da Fatıma'nın yanında olacak ve her daim ona, babasına, eşine ve evlatlarına selâm-salâvat göndereceklerdir. Ölümünden sonra beni ziyaret eden kimse, beni hayattayken ziyaret etmiş gibidir. Fatıma'yı ziyaret eden, beni ziyaret etmiş gibi olur. Ali b. Ebu Talib'i ziyaret eden, Fatıma'yı ziyaret etmiş gibi olur. Hasan ve Hüseyin'i ziyaret eden, Ali'yi ziyaret etmiş gibi olur. Hasan ve Hüseyin'in evlatlarını ziyaret eden kimse de, o ikisini ziyaret etmiş gibi olur.

Bunun ardından Ammar, kolyeyi eline alıp güzel kokular sürdü ve bir parça Yemen kumaşına sardı ve daha sonra da onu Hayber Savaşı'ndan payına düşen ganimetle satın aldığı Sahm adındaki kölesine verdi ve şöyle dedi: "Bunu götür ve Allah Resulü'ne ver ve sen de bundan sonra Allah Resulü'ne aitsin."

Sahm, kolyeyi aldıktan sonra Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna vardı ve Ammar'ın mesajını ilettili. Allah Resulü şöyle buyurdu:

Kolyeyi götür Fatıma'ya ver ve sen de ona aitsin.

Sahm, Fatıma'nın (s.a) huzuruna geldi ve Allah Resülü'nün (s.a.a) buyruğunu ilettili. Fatıma (s.a), kolyeyi aldı, ardından da Sahm'ı azat etti. Sahm güldü. Fatıma (s.a), niye güldüğünü sordu. Sahm dedi ki: "Bu kolyenin bereketi beni güldürmektedir; aç olanı doyurdu, elbiseye muhtaç olanı giydirdi, yoksulun ihtiyacını giderdi, bir köleyi azat etti ve sonunda da sahibine geri döndü."⁽¹⁾

Nurlu Örtü

Ali (a.s) bir gün, bir Yahudi'ye bir miktar arpa borçlandı ve Yahudi, vermiş olduğu arpaya karşılık olarak Ali'nin (a.s) bir şeyi rehin bırakmasını istedi. Bunun üzerine Ali (a.s), Fatıma'ya (s.a) ait olan bir yün örtüyü rehin bıraktı. Yahudi adam, kendisine rehin bırakılan örtüyü alıp bir odaya koydu. Akşam vakti adamın karısı, bir işten dolayı o odaya girdi ve odada, ışığıyla odayı aydınlatan bir şey gördü. Kocasının yanına dönüp durumu anlattı. Hz. Fatıma'nın (s.a) örtüsünü o odaya bıraktığını unutmuş olan adam, karısının dedikleri karşısında hayrete düştü.

Hızla yerinden kalkıp odaya yürüdü ve Hz. Fatıma'nın (s.a) örtüsünün, çok yakında bulunan bir ay gibi bütün odayı aydınlattığını hayretler içinde seyre durdu. Adam akrabalarına koşup durumu bildirdi ve karısı da kendi akrabalarına anlattı. Yaklaşık seksen kadar Yahudi bir araya toplanıp bu olayı kendi gözleriyle gördüler ve bunun üzerine de hepsi İslâm dininiseçtiler.⁽²⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.56-58

2- Biharu'l-Envar, c.43, s.40. Bu kıssa; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s. 117-118 kitabında da özetlenmiştir.

Cennetten Gelen Giysi

Yahudilerden birinin düğünü vardı. Bu nedenle de düğün sahibi Allah Resulü'nün (s.a.a) huzuruna gelerek ısrarla: "Bizim komşuluk hakkımız var ve bu hakka dayanarak, kızın Fatıma'yı bizim evimize yollamanızı rica ediyoruz ki düğünümüz görkem kazansın." demişti.

Allah Resulü'nün (s.a.a) cevabı ise şöyle olmuştu:

O, Ebu Talib oğlu Ali'nin eşidir ve onun emrindedir. (Fatıma'nın gelmesi hususunda Ali'den izin almalısınız.)

Düğün sahipleri bunun üzerine, izin konusunda Allah Resulü'nün (s.a.a) aracı olmasını istemişlerdi. Aslında düğün sahibi Yahudiler, eski elbiselerini giyerek düğüne katılacağını düşündükleri Fatıma'yı (s.a) küçük düşürmek amacıyla her türlü hazırlığı yapmış ve düğün için göz kamaştırarak derecede süslü giysiler almışlardı.

Bu arada, Cebrail inmiş ve eşi-benzeri görülmemiş güzellikte bir cennet giysisi getirmişti. Fatıma (s.a), rengi ve kokusuyla herkesi hayrete boğan bu giysiyi giyerek düğün evine girmişti. Bu durum karşısında şaşkına dönen Yahudi kadınlar, Fatıma'nın (s.a) önünde secdeye kapanıp yeri öpmüşler, hatta birçokları da bu mucize karşısında Müslümanlığı seçmişlerdi.⁽¹⁾

Meleklerin Fatıma'ya Yardımı

Ebuzer (Allah'ın rahmeti ona olsun) şöyle anlatır:

Allah Resulü (s.a.a) bir defasında beni, Ali'yi (a.s) çağırman için gönderdi. Ali'nin (a.s) evine gelip seslendim. Kimse bana cevap vermedi. Bu arada evdeki el değirmeninin kendiliğın-

---

1- Biharul-Envar, c.43, s.30

den döndüğünü ve kimsenin de onun yanında olmadığını gördüm. Bir kez daha seslenince, Ali (a.s) dışarı çıkageldi. Allah Resulü (s.a.a), Ali (a.s) ile konuşmaya başladı ve bir şey dedi ki ben hiç anlamadım. Ben bu arada Allah Resulü'ne (s.a.a), Ali'nin (a.s) evindeki kendiliğinden dönen el değirmeninden hayrete düştüğümü söyledim. Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu:

Kızım Fatıma'nın kalp ve azalarını iman ve yakınle doldurmuş olan Allah, onun güçsüzlüğünden haberdardır ve bu yüzden de hayatında ona yardım etmekte ve yetmektedir. Yüce Allah'ın, Muhammed'in Ehlibeyti'ne yardım etmekle görevlendirdiği melekleri olduğunu bilmez misin?⁽¹⁾

Ehlibeyt'in Özverisi ve İnsan Suresi'nin İnişi

Şîî ve Sünnî hadis rivayetçilerinin geneli şöyle nakletmişlerdir: Müminlerin Emîri Ali (a.s), Fatıma ez-Zehra (s.a), İmam Hasan (a.s), İmam Hüseyin (a.s) ve bunlara hizmet eden Fizza, adakları gereği üç gün oruç tuttular.

Birinci akşam iftar vakti yoksul biri kapıyı çalıp yardım istedi ve Ali (a.s) iftarlığını ona verdi. Bunun üzerine diğerleri de Ali'ye (a.s) uyarak iftarlıklarını fakire verdi ve su ile iftar ettiler. İkinci akşam iftar vakti yine kapı çalındı ve bu defa öksüz biri yardım istedi. Yine herkes iftarlığını öksüze verdi ve su ile iftar ettiler. Üçüncü akşam da yine iftar vaktinde kapı çalındı. Bu defa gelen bir esirdi ve yardım istemekteydi. Yine herkes, iftar edeceği yiyeceğini alıp ona verdi.

Bunun üzerine yüce Allah "İnsan Suresi"ni nazil buyurdu.⁽²⁾

1- Biharul'-Envar, c.43, s.29. Bu rivayet, az bir farklılıkla *Menakıb*, Şeh-raşub, c.3, s.116 kitabında da nakledilmiştir.

2- *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.212-216; *Keşfu'l-Gumme*, c.1, s.413-417

Bu surenin: **"Ve ona ihtiyaçları olduğu hâdde yemeklerini yoksula, yetime ve tutsağa verirler, onları doyururlar."**⁽¹⁾ ayeti, bu yüce insanların özveri ve infakına değinmektedir.⁽²⁾

İnsan Suresi'nin içerdiği bu kıssa, Şiî ve Sünnî tefsirlerinde ve bu cümleden olmak üzere büyük Ehlisünnet âlim ve müfessiri Carullah Zemahşeri'nin meşhur "el-Keşşaf" tefsirinde detaylı olarak nakledilmiştir.

Fatıma ve Tathir Ayeti

Şiî hadis ravileri ve tefsir bilimcilerin tümü, Sünnî âlim ve müfessirlerin çoğu "Tathir Ayeti" olarak anılan **"Ancak ve ancak Allah, siz Ehlibeyt'ten her çeşit pisliği gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hâle getirmek diler."**⁽³⁾ ayetin; Müminlerin Emîri Ali (a.s), Hz. Fatıma (s.a), İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s) hakkında indiğine⁽⁴⁾ ve yüce Peygamberimizin (s.a.a), masum "Ehlibeyt"i ile kastedilenlerin, bu yüce insanlar olduğuna vurgu yaptığına değinmişlerdir.

Büyük tefsir bilginlerinin belirttiği gibi ayetin kendisi, bu yüce insanların masum olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca bu hususta onlarca rivayet ve diğer kanıtlar da mevcuttur. Konu hakkındaki ayrıntıları öğrenmek isteyenler, ilgili kitaplara müracaat edebilirler. Burada, bahsi edilen rivayetlerin sadece bir tanesiyle yetineceğiz.

1- İnsân Suresi, 8

2- *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.106, 147-148; *Muntehe'l-Âmal*, s.68 (Hicrî İkinci Yılın Olayları bölümü)

3- Ahzâb Suresi, 33

4- *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.254, 269-270; *el-Emali*, Şeyh Saduk, s. 381-382; *Usul-i Kâfi*, c.1, s. 287; *el-Fusulu'l-Muhtare*, Şeyh Müfid, s.29-30 (Kum basımı)

Nafi b. Ebi'l-Hamrâ şöyle rivayet eder:

Ben sekiz ay boyunca (Medine'de) bulundum. Resulullah (s.a.a) her gün sabah namazı için çıktığında, görüyordum ki, Fatıma'nın evinin kapısında durarak: *"Allah'ın selâm, rahmet ve bereketleri üzerinize olsun ey Ehlibeyt! Ancak ve ancak Allah, siz Ehlibeyt'ten her çeşit pisliği gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz bir hâle getirmek diler."* buyururdu.⁽¹⁾

Mübahale'de Allah Resulü'nün Yanındakiler

Hadis ravilerinin, tarihçilerin ve tefsir bilginlerinin genelini açıkça bildirdiğine göre Hz. Fatıma (s.a), Necran Hıristiyanlarıyla Mübahale'de Peygamberimizin (s.a.a) yanında götürdüğü beş kişiden biri olmuştur. Bunun kendisi, büyük bir fazilet ve üstünlük olmakla birlikte şunu da kanıtlamaktadır:

Allah Resulü'nün (s.a.a) masum Ehlibeyt'i sadece Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir. Peygamberimizin (s.a.a) diğer yakınları ve eşleri bunun dışındadırlar.

Mübahale olayı ise kısaca şöyledir:

Necran Hıristiyanlarının bir grubu gelip İsa (a.s) hakkında Allah Resulü (s.a.a) ile konuştular. Peygamber şu ayeti okudu onlara:

Gerçekten de Allah katında İsa'nın babasız olarak yaratılmış olması), Âdem'in örneğidir, (babasız ve annesiz olarak) onu topraktan yarattı.⁽²⁾

1- Keşfu'l-Gumme, c.2, s.13. Bu rivayet, Müminlerin Emîri Ali'den (a.s) de şu kitaplarda nakledilmiştir: *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.1, s.88, 257; *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s. 177-178; *el-Emali*, Müfid, s.188; *el-Emali*, Şeyh Saduk, s.124

2- Âl-i İmrân Suresi, 59

Necran Hıristiyanları bununla yetinmeyip itiraz ettiler. Böylece yüce Allah, Peygamber'ine (s.a.a) Mübahale Ayeti'ni indirerek şöyle buyurdu:

Sana iyice bildirildikten sonra da gene bu hususta seninle tartışan olursa, de ki: Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı çağıralım, biz bizzat gelelim, siz de gelin. Ondan sonra da dua edelim ve Allah'ın lânetini yalancılara havale edelim.⁽¹⁾

Mübahale'nin tanımı: Belli bir konuda ihtilafa düşen ve niza eden iki tarafın birbirlerine beddua etmeleri ve batıl üzere olan tarafa lanet ve azabını indirmesini yüce Allah'tan istemeleridir.

Necran Hıristiyanları, önce Mübahale'yi kabul ettiler ve bu iş için de bir sonraki günü kararlaştırdılar. Allah Resulü'nden (s.a.a) ayrıldıktan sonra kendi aralarında konuyu tartışmaya başladılar. Bölge Hıristiyanlarının büyük din adamı şöyle dedi: "Eğer yarın kendi oğulları ve Ehlibeyt'i ile gelecek olsa, lanetleşmekten sakının; ama eğer ashabıyla geldiğini görecekseniz, hiç çekinmeyin. (Çünkü bu durumda gerçek peygamber olmadığı anlaşılabacaktır.)"

Kararlaştırılan an gelip çatmış ve Allah Resulü (s.a.a) de Müminlerin Emîri Ali, Hz. Fatıma, İmam Hasan ve İmam Hüseyin ile birlikte Mübahale'ye gelmişti. Resulullah (s.a.a), Hıristiyanların karşısında toprağa oturdu, Ehlibeyt'ine de: *"Ben dua ettiğimde, siz 'âmin' deyin."* buyurdu.

Bu heybet ve azameti gören Hıristiyanlar çok korktular ve Peygamberimizin (s.a.a) de diğer peygamberler gibi hak olduğunu itiraf ettiler. Ardından Peygamberimizin (s.a.a) mü-

---

1- Âl-i İmrân Suresi, 61

bahaleden vazgeçmesini ve kendileriyle sulh yolunu seçmesini isteyerek karşılıklı sulh unvanında bir miktar mal verip geridöndüler.⁽¹⁾

Babasının Açlığına Ağlaması

Abdullah b. Hasan şöyle rivayet eder:

Bir defasında Allah Resulü (s.a.a), Fatıma'nın (s.a) evine vardı ve kızının getirdiği bir parça kuru ekmekle iftar ettikten sonra şöyle buyurdu:

Kızım! Üç günden bu yana babanın yediği ilk ekmektir bu.

Bunu duyan Fatıma (s.a) ağlamaya başladı. Allah Resulü (s.a.a) mübarek eliyle kızının yüzünü okşadı ve gözyaşlarını sildi.⁽²⁾

Allah Resulü'nün Fatıma'ya Saygısı

Aişe'den şöyle nakledilmiştir:

Fatıma, Resulullah'ın huzuruna her geldiğinde, Resulullah yerinden kalkar, Fatıma'nın başından öper ve onu kendi yerine oturturdu. Resulullah, Fatıma'yı ziyarete gittiğinde ise, birbirlerinin yüzünden öper ve birlikte oturlardı.⁽³⁾

1- *Menakıb*, Şehraşub, c.2, s.142-144; *Keşfu'l-Gumme*, c.1, s.425-426; *Muntehe'l-Âmal*, s.114-117, 176-177; *el-Fusulu'l-Muhtare*, Şeyh Müfid, s.17; *Sahih-i Müslim*, Müsned, Ahmed b. Hanbel; *Fima Nezele Mine'l-Kur'ân Fî Emiri'l-Müminin* (Ebu Nuaym İsfahanî); *Tefsir-i Zemahşerî*; *el-Ağânî* (Ebu'l-Ferec İsfahanî)...

2- *Biharu'l-Envar*, c.43, s.40. *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.113

3- *Biharu'l-Envar*, c.43, s.40; *Menakıb*, Şehraşub, c.3, s.113. Bu rivayet, az bir farklılıkla şu kaynaklarda da nakledilmiştir: *el-Emali*, Şeyh Tusî, c.2, s.14 ve *Beytü'l-Ahzan*, Muhaddis Kummî, s.15

HZ. FATİMA'NIN HUTBESİNDEN KESİTLER

Taharet ve temizlik güneşinin yansıması olan bu hutbenin içeriği çok değerli konular içerdiğinden, Hz. Fatıma'nın (s.a) büyüklüğünü ve yüceliğini ortaya koyan ve yeni hakikatlerin kapısını insanın yüzüne açan söz konusu hutbenin bazı pasajlarını burada getirmeyi uygun gördük.

Bu hutbe, babası Resul-i Ekrem'in (s.a.a) kendi hayatında Fatıma'ya (s.a) verdiği Fedek arazisinin Halife tarafından elinden alındığı sırada Mescid-i Nebevî'de okunmuştur.

Ebu Bekir, Fedek arazisini Fatıma'dan (s.a) almayı kararlaştırdığında, bu haber Hz. Fatıma'ya ulaştı. Başörtüsünü başına örtüp cilbabını⁽¹⁾ giyindi. Bazı muhacir ve ensar kadınlardan, yakınlarının hanımlarından ve kendi hizmetçilerinden oluşan bir grup hanımın eşliğinde camiye doğru hareket etti.

O sırada Ebu Bekir, muhacirler ve ensardan oluşan bir kalabalığın içerisinde bulunuyordu. Hz. Fatıma caminin içine girdiğinde, onunla halk arasına bir perde asıldıktan sonra (Resulullah'ın mezarının başında) oturdu ve hıçkırarak ağlamaya başladı. Oradakiler de onun ağlamasıyla ağlamaya başladılar. Meclisi büyük bir hüzmün kapladı. Sonra Hz. Fatıma (s.a), ağlamayı kesip biraz öylece sessiz durdu. Halkın figanı dinip galeyarı yatışınca, Allah'a hamdüsena edip Resulü'ne

---

1- Cilbab: Kadının her tarafını kaplayan geniş bir elbise.

salât ederek, bazı pasajlarını aşağıda sunacağımız etkili sözlerine başladı:

1- Allah'a Hamdüsena

Allah'a hamdolsun verdiği nimetleri için. O'na şükürler olsun ilham ettiği hidayetlerden ötürü. O'na senalar olsun, sunmuş olduğu eşsiz ve benzersiz yaygın ihsanları ve verdiği bol ve kâmil bağışları ve lütfettiği tüm nimetleri için. Nimetleri sayılmaz ve nimetlerinin sürekliliğinin şükürü eda edilmez ve ebedî oluşları idrak olunabilmelerini imkânsız kılar. O, nimetlerini daha da artırmak için kullarını şükretmeye çağırarak ve nimetini bollaştırarak da mahlûkatından O'na hamdetmelerini istemiş ve (kıyamette) benzerlerine davet ederek ihsanını (salih insanlara) iki kat kılmıştır.

Bu bölümde Hz. Fatıma (s.a), yüce Allah'ın zahirî ve batini nimetlerinin yaygınlığına; verdiği nimetlerin kendi ihsan, kerem ve fazlından kaynaklandığına; bolluğu, sürekliliği ve ebedî oluşu hasebiyle nimetlerine karşı şükür ve idrakten aciz olunduğuna; nimetlerin hakkını eda etmenin mümkün olmayıp herkesin bu hususta bilinçli veya bilinçsiz kusurlu olduğuna; aralıksız ilâhî ihsan ve lütufların bollaştırıldığına; hamdüsena, şükür ve dua sayesinde Allah'tan nimet talebinde bulunulması gerektiğine ve bunların dışında yüce, engin ve sağlam konulara değinmiştir.

2- Tevhit ve Allah'ın Sıfatı

Şahadet ederim ki, Allah'tan başka bir ilâh yoktur; tektir; ortağı yoktur; o Allah ki, Tevhit kelimesinin tevilini (esas ve özünü) ihlâs kılmıştır ve kalplere ona bağlılığı yerleştirmiştir ve aklın kavrayabilmesi için tevhit düşüncesini aşikâr etmiştir. O Allah ki, gözlerin O'nu görmesi ve dille-

rin O'nun sıfatlarını beyan etmesi ve kavrayışların O'nun keyfiyetini anlaması imkânsızdır. O Allah ki, önceden olan bir şeye dayanmadan ve bir eş ve benzere öykünmeden, yaratıkları yaratmaya muhtaç değilken ve yaratmada kendine bir yararı yokken, kendi güç ve meşiyetiyle her şeyi var etti. Sadece hikmetinin sağlamlığını bildirmek ve itaati hususunda uyarmak ve kudretini aşikâr etmek ve mahlûkatını kulluğa çağırarak ve çağırısını güçlü kılmak için onları vücuda getirdi. Sonra da kullarını kendi gazabından korumak ve onları cennetine sevk etmek için itaati karşısında mükâfatı ve isyanı karşısında da azabı vaat etti.

Bu bölümde ise, Allah'ın birliğine, onun değerli sonucu (esası ve özü) olan ihlâs ve ihlâsın fitrî oluşuna ve tevhidin fikrî neticesine işaret edilmiştir. Hz. Fatıma (s.a) ayrıca eşi ve benzeri olmayan Allah'ın künhünün/hakikatinin gözlerin, dillerin, kavrayışların ve akılların ulaşamayacağı çok yüce bir konumda oluşuna değinerek, Allah'ın yaratmada bir örneğe ihtiyacının olmadığını, yaratmanın Allah'a herhangi bir yarar ve fayda sağlamadığını, aksine yaratıkların kendi hilkatin-den ve başka yaratılanlardan yararlandığını da açıklamıştır. Hz. Fatıma'nın hutbesinde beyan ettiği bu konular, günümüz âlim ve bilginlerinin kolayca elde edemediği, hatta ulaşamadığı çok engin bilgiler içermektedir.

Ardından Hz. Fatıma (s.a) Allah Resulü'ne olan imanına şahadet ederek, o Hazret'in sıfat ve menkıbelerine, Kur'ân'ın azametine değindikten sonra bazı ilâhî hükümlerin felsefe ve hikmetinin açıklaması yönünde şöyle buyurmuştur:

3- Bazı Hükümlerin Felsefesi

Allah, imanı sizler için şirkten temizlenme vesilesi kıldı.

Ve namazı, kibirden uzaklaşmanız için farz kıldı.

Çünkü insan rükû, secde ve ibadet sayesinde Allah'ın yüceliğine ve kendisinin de küçüklüğüne/hakirliğine itirafta bulunarak, küfür ve inat kibrinden kurtulmuş olur.

Zekâtı, nefsin yücelmesi ve rızkın çoğalması için farz kıldı.

Orucu, ihlâsı sabitleştirmek için farz kıldı.

Çünkü oruç tutan kimse, nefsanî isteklerini azaltır, nefsinin Allah'ın kulluğu ve itaati yolunda dizginlenmiş olur.

Haccı, dinin temellerini sağlamlaştırmak için farz kıldı.

Çünkü Müslümanların bir yerde toplanması, birbirlerinin sorunlarından haberdar olması ve gündeme gelen bu sorunların halli için uğraşmaları sayesinde, hiç kuşkusuz dinin temelleri sağlamlaşır.

Adaleti, kalpleri birleştirmek için farz kıldı.

Çünkü sosyal adalet neticesinde kalpler birbirine daha da yakınlaşır; nasıl ki zulüm ve haksızlık sayesinde kalpler nefret ve kinle dolar.

Bize itaati, dinin düzelmesi ve nizamı için farz kıldı.

Çünkü imamsız ve öndersiz hiçbir sağlıklı bir düzenin kurulması mümkün değildir asla.

Ve imametimizi tefrikadan kurtulmak (ve düzeni oluşturmak) için farz kıldı.

Cihadı İslâm'a izzet kazandırmak; sabrı, mükâfatı hak etmek ve emr-i marufu (iyiliğe davet etmeyi) tüm halkın maslahatını korumak için farz kıldı.

Hz. Fatıma (s.a) çok uzun olan bu hutbesinde, şeriâtın/teşriî hükümlerin ve ibadetlerin bazı hikmet, felsefe ve sırlarını açıklayarak birçok siyasî ve içtimaî hususlara değinmiştir.

HZ. FATİMA'NIN ŞAHADETİ

Allah Resulü'nün (s.a.a) vefatından sonra Hz. Fatıma'nın (s.a) kalbi birçok acıların baskısı altında kalmıştı; hayatı zehir ve çekilmez olmuştu artık. Bir yandan derinden sevgi beslediği yüce babasının ayrılığı çekilmez olmuştu, diğer yandan da komplocuların, Müminlerin Emîri Ali'nin (a.s) hakkı olan halifeliliği gasp etme bağlamındaki davranışları Hz. Zehra'nın (s.a) mutahhar ruh ve bedenine darbe indirmekteydi.

İşte bunlar ve de anmak istemediğimiz diğer acılar, Hz. Fatıma'yı (s.a) ağlar ve üzgün kılmıştı. Bazen Allah Resulü'nün (s.a.a) kabrini ziyarete giderek hüüngür hüüngür ağlardı,⁽¹⁾ bazen de diğer şehitlerin mezarları başında gözlerinden yaş akıttırdı.⁽²⁾ Bu süre zarfında evinde yaptığı tek şey ağlamak ve yas tutmaktan ibaretti.

Artık Medine halkı, Hz. Fatıma'nın (s.a) bu ağlamalarına dayanamaz olmuştu. Bunun üzerine Müminlerin Emîri Ali (a.s), Hz. Fatıma (s.a) için Baki mezarlığında, "Beytü'l-Ahzan (Hüzünler Evi)" olarak anılan çardağı kurmak zorunda kalmıştı.

1- *Beytü'l-Ahzan*, Muhaddis Kummî, s.137; Muntehe'l-Âmal, s.163; Kenzü'l-Fevâid, Keracekî, s.360

2- *Beytü'l-Ahzan*, Muhaddis Kummî, s.141; Muntehe'l-Âmal, s.164; *el-E-mali*, Şeyh Saduk, s.121; Keşfu'l-Gumme, c.2, s.60

Hız. Zehra (s.a), her gün erkenden Hasan (a.s) ve Hüseyin'i (a.s) de yanına alarak oraya gidiyor ve akşama kadar kabirlerin arasında ağlıyordu. Akşam olduğunda ise Müminlerin Emîri İmam Ali (a.s) gidip onları eve getirirdi. Hız. Fatıma (s.a) hastalanıp yatağa düşene kadar bu durum devam etti.⁽¹⁾

Hız. Fatıma (s.a), Allah Resulü'nün (s.a.a) firakında öylesine üzülüyordu ki babasından bir iz taşıyan her şey onu ağlatmaya ve takatini tktmeye yetiyordu.

Yüce Peygamberimizin (s.a.a) müezzini Bilal, Allah Resulü'nden (s.a.a) sonra başkaları için ezan okumamaya karar vermişti.

Hız. Fatıma (s.a) bir gün: *"Babamın mezzininin sesini duymayı çok özledim."* demişti. Bilal bunu duymuş ve Hız. Zehra'nın (s.a) ihtiramına ezana durmuştu.

"Allahu Ekber, Allahu Ekber" nidasını duyan Hız. Zehra (s.a), gözyaşlarına engel olamamıştı.

"Eşhedu enne Muhammeden Resulullah" nidasını duyduğunda ise feryat ederek baygın dşmşti.

Hız. Zehra'nın (s.a) dünyadan göçtüğünü düşünen oradaki insanlar Bilal'den ezanı kesmesini istemişlerdi. Bunun zerine Bilal ezana devam etmemişti.

Hız. Zehra (s.a) kendine geldiğinde Bilal'den, ezana devam etmesini istediye de, Bilal bunu kabullenmekten sakınmış ve şöyle demişti:

Ey kadınların hanımefendisi! Size bir zarar gelmesinden korkuyor ve hayatınızdan endişe ediyorum.⁽²⁾

1- Biharu'l-Envar, c.43, s.177–178; Beyt'l-Ahzan, Muhaddis Kummî, s.138

2- Biharu'l-Envar, c.43, s.157; Beyt'l-Ahzan, Muhaddis Kummî, s.140–141

Hız. Zehra (s.a), bu üzüntüler ve kendisine indirilen darbeler sonucu ayakta duramayacak kadar tükendi ve yatağa düştü.

Sonunda da Hicret'in on birinci yılında ve cemaziyülevvel ayının on üçünde veya cemaziyülâhır ayının üçünde -Allah Resulü'nün (s.a.a) vefatından 75 veya 95 gün sonra- dünyadan göçtü ve bu şahadetiyle de Şiîlerinin kalplerini ebedî bir hüzne boğdu.⁽¹⁾

1- Bu bölümü, özetleyerek ve bazı konulara asla değinmeyerek sunduk. Aslında bu bölümde işlemediğimiz yürek parçalayan ve aynı zamanda da yapıcı ve eğitici olan çok önemli bazı olaylar vuku bulmuştur. Bunlar, başlıklar hâlinde şöyle sıralanabilir:

Hız. Zehra'nın (s.a) evinin kapısının yakılması, insanları aydınlatmak ve velâyet harimini savunmak için Mescidü'n-Nebi'ye (s.a.a) gidip konuşma yapması, Fedek olayı ve Birinci Halife'yle tartışması; vasiyeti, şahadetinin nasıl gerçekleştiği, şahadetinden sonra gerçekleşen olaylar...

Bu konularda bilgi edinmek isteyenler, Muhaddis Kummî'nin *Beytû'l-Ahzan* adlı eseriyle benzeri kitaplara müracaat edebilirler.